

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

STO LET CÍRKVE

- 8 Historické preludium
- 11 Jan Pokorný slaví s církví 100 let
- 19 Aby faráři byli kompetentní
- 34 Co přinesla předvánoční benefice Diakonie

Zima v Dvakačovicích

foto: Vítězslav Procházka

ÚVODNÍK

- 3** Sté narozeniny řádně oslavíme
– D. Ženatá

AKTUÁLNĚ

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – J. Pechar
8 Historické preludium
– A. Rozbořilová
11 Jan Pokorný slaví s církví 100 let
– D. Ženatá
14 Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 19** Učitelé EA v Bělči – H. Wernischová
19 Aby faráři byli kompetentní
– L. Řidzoňová
22 Kříž pokoje – L. Řidzoňová
24 Církev zpívající – L. Moravetz
26 Kde vlastně jsou teď ti uprchlíci?
– H-P. Pickel
27 Zázrak v Malešicích – J. Kirschner
29 Zpívejte a hrajte Hospodinu
– J. Stejskal

DIAKONIE

- 34** Co přinesly benefice našim klientům
– A. Šůra

SLOVO

- 36** Rozhovor s odcházejícím vedoucím
Kalicha – J. Plíšková
39 Deník Anne Frankové jako komiks
– D. Ženatá
41 Poslední slovo – J. Hoblík

REJSTŘÍK 2017

ÚVODNÍK

Sté narozeniny řádně oslavíme

Přes vánoční svátky a Silvestra jsme se přehoupli do jubilejního roku 2018. Sté výročí založení oslaví náš stát i Českobratrská církev evangelická. Je i několik žijících pamětníků, jako například farář Jan Pokorný, který se narodil v prosinci 1918 a sté narozeniny oslaví spolu s církví.

Slavit se bude v průběhu roku ve sborech na mnoha místech. Celocírkvní slavnost se chystá na prodloužený víkend 27.-30. září 2018 do Pardubic. Připraven bude program v kulturním domě a na pódiu na Pernštýnském náměstí, kde budou bohoslužby pod širým nebem, koncerty nebo divadlo. Na 16. prosince 2018 se plánuje slavnostní večer v Obecním domě v Praze, v místech, kde před sto lety zasedal generální sněm a kde došlo ke sloučení Evangelických církví a. v. a h. v. v Českobratrskou církev evangelickou.

Témata jednotlivých čísel se budou letos dotýkat právě sta let života církve. Budeme se zabývat zajímavostmi z historie, ale také tím, čím žije evangelická církev dnes, co děláme, co nás zajímá a trápí, kam směřujeme.

Od Nového roku má naše církev novou tvář navenek. Začalo platit nové logo. Také Český bratr k vám přichází v novém kabátku. Po dlouhém rozvažování však nadále zůstáváme u černobílého tisku a barevné obálky, jen typy písma se posunuly směrem k modernějším tvarům, snad i lépe čitelným.

Děkujeme vám za nahlášené změny v odběru časopisu. Máme radost z nových abonentů i dárkových předplatných, když někdo zaplatí časopis jako dárek někomu dalšímu. Lednové číslo k vám již přichází v aktuálním počtu kusů pro rok 2018 a během února budeme generovat a rozesílat faktury.

Dobrý start do jubilejního roku 2018 a inspirativní čtení přeje všem čtenářům

Daniela Ženatá

Od 1. ledna začínáme používat nové logo církve

Rok stého výročí vzniku Českobratrské církve evangelické oslavíme také novým logem. Od 1. ledna 2018 se s ním začneme setkávat v oficiálních tiskovinách, publikacích, hlavičkových papírech i na vizitkách.

Funkcí loga je především prezentace. Spojuje navenek a podporuje sounáležitost. Rozhodně nemá omezovat svobodu a tvořivost, má však dát najevo, že patříme k sobě. Proto by bylo dobré a moudré, kdyby nové logo užíval nejen povšechný sbor, ale i každý sbor jednotlivě.

Úspěchy studentů církevní konzervatoře

Olomoucká konzervatoř, jejímž zřizovatelem je Českobratrská církev evangelická, slaví úspěchy v hudebních soutěžích. Na 52. mezi-

národní pěvecké soutěži Antonína Dvořáka se vítězkou kategorie Junior ženy stala studentka Zuzana Zámečnicková. Ze soutěžní přehlídky konzervatoří a hudebních gymnázií ve hře na housle, violu, violoncello a kontrabas si druhou cenu odvezla Hana Jasanská. V pěvecké soutěži s mezinárodní účastí „Olomouc 2017“ získaly ve svých kategoriích Julie Hrivíková 3. místo, Adriana Sedláčková 2. místo a Tereza Smrčková čestné uznání.

Studentům i pedagogům této školy k hudebním úspěchům ve velké konkurenci gratulujeme.

Církve se zabývaly budoucností Evropy

Konference ekumenických pracovníků a vedoucích představitelů církví z regionu střední Evropy se uskutečnila na přelomu listopadu a prosince v Praze. Setkání, které organizuje bruselská Konference evropských

církvi (KEK) a Ekumenická rada církví v České republice (ERC), se zabývalo otázkou, jaká je budoucnost Evropy a jak mohou církve přispět k budování hodnot.

Toto středoevropské setkání je součástí řady regionálních setkání členských církví KEKu z celé Evropy, připravujících impulzy pro val-

né shromáždění této organizace, které se bude konat v roce 2018 v Novém Sadu v Srbsku.

Mezi diskutovaná témata na konferenci patří současná politická situace v Evropě a role Evropské unie v širším evropském kontextu, otázka ekonomické spravedlnosti a role církve, pokud jde o etické otázky, stejně jako výzvy, kterým církve ve střední Evropě v současnosti čelí. Církve v Evropě by se měly aktivně účastnit společensky významné debaty o hodnotách a směřování celého evropského společenství.

Aktuality připravila Daniela Ženatá

Slavnost v Dvakačovicích

U příležitosti 500. výročí evropské reformace se v neděli 26. 11. 2017 v Dvakačovicích konaly slavnostní bohoslužby. Kazáním a večerí Páně posloužil významný host, biskup Slezské evangelické církve a.v. Tomáš Tyrlík z Českého Těšína.

Bohoslužeb se účastnila také oficiální delegace evropského rytířského Řádu sv. Jiří z Vídně, kterou vedl kancléř Helmut Günther. Tento laický rytířský řád působí od roku 1308, věnuje se vzdělávání a sociálním projektům, nestranně se vyjadřuje k politice v rámci evropské integrace a pomáhá v oblastech postižených přírodními katastrofami anebo válkou.

Dvakačovice tak opět ukázaly, že patří sice mezi malé, avšak významné místo chrudimského regionu. Pán Bůh zaplať všem zúčastněným za pomoc a podporu.

Dušan Ehmig, foto L. Jukl

Vzkaz seniora Moravskoslezského seniorátu na leden

Osmička svým tvarem připomíná autodráhu, až z ní jde závrať; svou symetričností je mezi čísly výjimečná. Některé roky s osmičkou na konci se do národní paměti i charakteru otiskly hlouběji. Ponouká to k otázkám, jak se to asi zatočí v tomto osmičkovém roce s volbou hlavy státu? Je možné, aby vážnost a schopnost stmelovat u našeho prvního prezidenta Tomáše G. Masaryka ovlivnily volbu i v roce 2018? Tolik bych si přál, aby osmička takový magický dosah měla... Jenomže nemá, Bohu díky. Nelze se spoléhat na vnější síly, na zakulacenost různých čísel a výročí, ani na čísla statistik a prognóz.

V adventu jsme doma po večerech četli příběh z adventního kalendáře „Jdi za svou hvězdou“, příběh o holčičce a chlapci z opačných koutů světa a spoustě různých zvířat. Každý se vydává za svým snem, cestou v různých okamžicích zahlédá hvězdu, která ho přitahuje, převyšuje jeho ideály, všechno, co si dosud přál, a tak se za ní vydává. Tuší, že stojí za to přehodit výhybku a při svém putování potkává další druhy se stejnou hvězdou před očima. Výjimečné věci se dějí vždy, když lidé sejdou z cesty svých zájmů a jdou za tím, co je přesahuje a spojuje. Jedno z nejmenších zvířátek v příběhu to vystihlo slovy: „Nesmím tu hvězdu pustit z očí. Nevadí, že jsem nejmenší, společně k ní dojdeme.“ Před námi je světlo, které propojuje a připravuje výjimečné okamžiky. Nenechme si je zakrýt.

Marek Zikmund

modlitba lednová

Pane Bože
ty přicházíš
a mluvíš
i k jednotlivci

a přece
kde se sejdou
dva nebo tři věřící
je to jiné

církev je místo
díky Bohu svaté
má zaslíbení
i budoucnost

Duchu svatý
obnovuj svěžest
i té naší stoleté
Českobratrské
evangelické

*modlitba **Lenky Ridzoňové**,
kresba Petra Fischerová*

TÉMA: 100 LET CÍRKVE

Big Bang a církev

Velký třesk je dobrým podobenstvím prvotní církve. Tak jako v prvních zlomech vteřin po „velkém třesku“ letí všechno do všech stran, tak se záhy po vzkříšení Páně rozprchnou apoštolové i zbožní poutníci, kteří byli pokřtěni o letnicích, do všech koutů Římské říše. Zpráva o vzkříšení se v rádech týdnů a měsíců šíří do všech stran. Nejznámějším modelem, jak vypadal prvokřesťanský sbor, je komunita, kterou tak krásně popisuje evangelista Lukáš (2,44–47). Ale záhy vznikají i skupiny další, které navazují na jiné tradice, a proto i jinak vypadají.

Není divu. Začneme již setkáním se vzkříšeným Kristem. Setkání „za zavřenými dveřmi“ ukazují na Jeruzalém, setkání s rybáři pak na Galilejské jezero. Mezi Jeruzalémem a Galileou je sto kilometrů, tři dny cesty. Neběhali sem a tam! Jak to popisuje Jan – část zůstala v Jeruzalémě a část se odebrala do Galileje, právě tak, jako se dva vydali do Emaus. Dvě ohniska prvotního křesťanství. V jádru obou stojí apoštolové a okolo nich se postupně seskupují lidé, kteří něco s Ježíšem prožili. Ohniska docela odlišná. V Galileji jsou to lidé, kteří Ježíše znali osobně mnoho let, možná od jeho narození, lidé, kteří s ním hodně prožili. V Jeruzalémě jsou to lidé, kteří se s Ježíšem setkali párkrát, možná právě jen o těch posledních Velikonocích roku třiatřicet.

A co víc, ani tato ohniska nezůstávají jednotná; dále se dělí. Je to výbuch a všechno letí do všech stran. Opustíme obraz církve jako stromu, kde na počátku je jeden kmen a ten se postupně větví. Není to strom, ale keř; z jednoho kořene hned ze země vyrůstá několik hlavních kmenů a ty se dále větví, některé větve se k sobě po čase opět přiblíží, jiné naopak rostou úplně mimo. Některé rostou rychle a mohutní, jiné záhy usychají. Jiné srůstají a tvoří opět jednu větev.

V Jeruzalémě je konzervativní židokřesťanský spolek okolo Jakuba, bratra Páně, s vazbou na chrám a důrazem na skutky. Z něj odchází po Ště-

pánově smrti liberálnější helenizovaní židokřesťané a zajišťují první misii v Samaří a pak i dál a mění sociální charakter křesťanství na hnutí městské helénsko-římské. Zaměřují se hlavně na misii v synagogách a oslovují tam zbožné neobřezance. V tomto proudu začne i apoštol Pavel a rozvine jej směrem k misii mezi skutečnými pohany.

Jsou tu ale třeba také galilejské potulné kazatele, kteří se pro království Boží vzdali všeho. Další, kteří v Ježíši viděli prostě nejlepšího rabiho všech dob a šířili jeho zapsané výroky. Mnozí z nich před Římany uprchli do Sýrie a tam se potkali s gnózí a směsici nesli dál – do Persie i do Egypta. Vidíme třeba i apokalyptické skupinky čekající danielovského Syna člověka a také pilně zapisující své pochopení. Významnou skupinou je syrský okruh okolo apoštola Jana, kterému vdčíme za uchování svébytné janovské tradice. Pokračovat bychom mohli jistě ještě dál.

Tuto různost podob sborového života i teologických důrazů vidíme již na stránkách Nového zákona. Hledáme-li v Písmu a prvních staletích vzor pro církevní život, nenacházíme model jeden, ale širokou škálu variant. Současné rozdělení křesťanstva není tedy a priori špatné, špatná je neschopnost soužití jednotlivých církví, jejich vzájemné osočování a poštvání. Teprve to má v očích nevěřících za následek pohoršení. Hledání jednoty církve by tedy nemělo být hledáním jednoho společnéhoustru, kterému se všichni podřídí, ale mnohem spíše hledáním společného základu, ze kterého všichni vyrůstáme a ke kterému se vztahujeme.

Jaroslav F. Pechar

Historické preludium

Na cestě k církvi (1/2)

V evangelickém prostředí je součástí běžného povědomí, že Českobratrská církev evangelická vznikla roku 1918 spojením Evangelické církve augsburského vyznání (luterských) a Evangelické církve helvétského vyznání (reformovaných). Tato dvě konfesijní křídla považujeme dnes za zcela samozřejmou součást své církevní identity; prolínají se tak přirozeně, že je chápeme jako kompatibilní, ba komplementární součástky své sjednocené církve. Cesta ke vzniku Českobratrské církve evangelické je ovšem cestou strastiplnou, složitou a dlouhou. Nejde přitom jen o nepříznivý běh dějin, v němž protestantský element často uvízl, ale také o vzájemné potýkání reformovaných a luterských, pro něž nebylo souputnictví zdaleka vždy v popředí.

Začalo to českou reformací

Za úplnými počátky církevního sjednocovacího hnutí se musíme vydat až do dob české reformace, tedy do 15. století. Česká reformace považovala církevní jednotu za zásadní úkol a odkaz otců, již byli od jejích samotných počátků nešťastně rozděleni – vždyť i samotné husitské hnutí bylo rozděleno do dvou skupin: na radikální tábority a umírněné pražské. Jejich vzájemná rivalita vedla až k bratrovražedným svárům, jejichž symbolem se stala bitva u Lipan 1434, v níž se obě křídla střetla v otevřeném a nelítostném boji. Podobně nemyslitelné bylo v dobách pohusitských sjednocení stoupenců Jednoty bratrské s utrakvisty.

Vliv luterské reformace

První záblesk naděje přinesla až luterská reformace, jejíž ohlas zasáhl obě konfese a přinesl konkrétní pokusy o sblížení. Hmatatelným plodem těchto snah se stalo tzv. České vyznání,

vydané roku 1575. Jde o nově sepsané vyznání víry, vycházející z augsburské konfese, ovšem s výrazným bratrským důrazem na křesťanský život, k němuž se společně přihlásili jak čeští bratři, tak utrakvisté. Právě toto vyznání, někdy známé jako Česká konfese, je dodnes jedním z konfesních pilířů Českobratrské církve evangelické. I přes společné vyznání zůstalo ovšem mezi utrakvisty a bratry směrem k jednotě ještě mnoho práce a tyto snahy pak definitivně vzaly za své porážkou protestantů v třicetileté válce, po níž české země čekala vlna katolizace. Komenský ještě ve svém *Kšaftu* zdůrazňuje v neblahé předtuše „horlivost k sloužení Pánu Bohu [...] jedním ramenem“. Protestanští exulanti se však mezitím rozdělili ve dva proudy a po vzniku obnovené Jednoty bratrské v Herrnhutu r. 1722 dokonce ve tři: luterský, reformovaný a ochranovský. Myšlenka jednoty se rozplynula v dáli.

Tolerované konfese

Oživení sjednocovacích snah ovšem již o několik let později přinesl přelomový rok 1781, kdy Josef II. povolil tolerančním patentem vykonávat náboženství augsburské i helvétské. Nejednalo se ovšem o veliké náboženské svobody; povolené konfese (spolu s luteránstvím a kalvinismem ještě pravoslavi a částečně judaismus) byly císařem skutečně pouze tolerovány, s přimhouřenými očima trpěny, nikoliv dány na roveň státnímu katolickému náboženství. Projevy této tolerance můžeme na evangelických modlitebnách z té doby dodnes vidět – jedná se o kostely zpravidla bez věží, zvonů a dalších prvků připomínajících sakrální stavbu. Vchod býval orientován do polí a modlitebny musely stát mimo hlavní ulice. Svízelné podmínky ovšem sjednocovacího ducha protestantských věřících v určitém smyslu podporily. Toleranční patent bývá totiž interpreto-

ván jako příhodné řešení, když v době plné sekt a nejrůznějších rozdrobených náboženských skupin byly nekatolíkům „oktrojovány“, tedy vlastně vnuceny, jen dvě konfese. Luteránství i kalvinismus byly navíc vítanými oživujícími impulzy zvenčí, které zdecimovaným českým protestantům poskytly posilu. Ačkoliv rozdělení mezi konfese nebylo příliš vyhraněno (náboženské dění augsburských i reformovaných se prolínalo), od počátku získávali početní i věroučnou převahu reformovaní.

Konec ponižujících poměrů?

Velké očekávání měli čeští evangelíci od revolučního roku 1848, od něhož si slibovali nové občanské i náboženské svobody, a tím i konec ponižujících tolerančních poměrů. A tak přicházejí ze všech koutů Čech a Moravy další a další petice, návrhy a požadavky. Představitelé českých evangelíků měli ovšem těžkou pozici: jak vyslyšet přání věřících a zároveň obstát před úřady? Ani osobnost takových právnických a diplomatických schopností, jakou byl superintendent Samuel Nagy, farář ve Vanovicích a člen

vídeňské konzistoře, neměla snadné postavení. Přesto se Nagyovi podaří svolat oficiální sjezd evangelíků ve Vídni (3.–11. 8. 1848), kde se vedou dlouhé debaty zejména s evangelíky rakouskými, jejichž návrhy týkající se sjednocení církvi Češi bedlivě sledují. Společným základem je usnesení nedržet se žádné specifické konfese, nýbrž jen Bible a již nepoužívat přípisek „a. v.“ či „h. v.“. Konference ovšem ústí v požadavek nezbytně nutných úprav tolerančních předpisů a také v návrh nového církevního zřízení. Zanedlouho je proto svolána konference další a zde je přijat návrh na vydávání časopisu Českobratrský hlasatel, jenž se měl stát platformou pro spojení na základě českých konfesí. Právě v tomto časopise byla v červenci 1849 uveřejněna anketa, v níž se přibližně 50 českých sborů (tedy 2/3 všech sborů augsburských i reformovaných v českých zemích!) vyslovilo pro sjednocení pod českobratrskou konfesi. Nadějný rozlet směrem k jednotě byl ovšem pod koly dějinných událostí opět rozdrčen. Období tzv. Bachova absolutismu, které bylo politickou reakcí na revoluční nepokoje 1848, přineslo nové represe a nejistoty. Čeští evangelíci byli proto nuceni své sjednocovací snažení opět odložit.

Rovnoprávnost a samospráva

Tvrde vládě Alexandra Bacha ovšem na konci 50. let 19. století odzvonilo a roku 1861 byla přijata nová, tzv. Únorová ústava. Již v dubnu pak následuje protestantský patent, který konečně překonává toleranční příkoří a přináší evangelíkům nejen náboženskou rovnoprávnost, ale také náznak církevní samosprávy. Cesta k naplnění sjednocovacích snah se zdá být konečně volná. V uvolněné atmosféře svobodného náboženského života ale obě konfese najednou zjišťují, že je ke spojení nic nezbytně nenutí. Vůle k bratrské sounáležitosti sice augsburským i reformovaným nechybí, ale úvahy o sjednocení jsou považovány za „stanovisko u nás již chvála Bohu překonané“. A tak si každá církev hledí svého: nejenže vydává vlastní věroučné spisy a periodika (tribunou reformovaných byl ►

časopis Hlas ze Siona, luteráni vydávali Evangelického církevníka), ale i synody se s jedinou výjimkou konají odděleně, neboť v otázce církevního zřízení není již mezi církvemi vzhledem k jejich rozdílnému národnostnímu rozvrstvení naděje na shodu. A tak nezbyvá než čekat, až se kolo dějin opět pootočí.

Velká očekávání na počátku 20. století

Věci se dají znovu do pohybu s počátkem nového století, jež je samo chápáno jako období velkých změn a také je přináší. Masaryk se sepsáním své *České otázky*, v níž se přihlásí k české reformaci (zejména Jednotě bratrské a husitství), velmi přičiní o zpopularizování této oblasti českých dějin, což se projeví také silícím zájmem o oslavy blížícího se Husova jubilea (1915). Celou záležitost navíc pomáhá propagovat také liberální časopis Čas, v němž se jeho zakladatel a Masarykův přítel Jan Herben tomuto tématu velmi štědrě věnuje.

Když byl Bílou horou přirozený vývoj české reformace přerušen, zdálo se, že její myšlenky

se již do života nevrátí. Na období husitství bylo v majoritně katolické společnosti nahlíženo s despektem, ani v novodobé historii se tedy evangelici nemohli ke svým reformačním kořenům plně přihlásit. Změnu v nahlížení na českou reformaci přineslo teprve národní obrození, když František Palacký ve svých monumentálních *Dějínách národu českého* dosavadní pohled na dějiny zcela obrátil a právě reformaci označil za vrchol českých národních dějin. Na Palackého myšlenku navázal později Masaryk, který zahrnul potřebu obnovy českobratrských myšlenek přímo do obrazu moderního člověka – tam vidí východisko z náboženské a životní krize, kterou konec století přinesl. Těžko by si čeští evangelici mohli přát lepší dobrozdání před veřejností než z úst takového velikána. K popularizaci husitské epochy a české reformace značně přispěly také historické romány Aloise Jiráska.

Zájem o období české reformace, rezonující celou českou společností, přiměje k činnosti také české evangelíky. Roku 1907 se stává mluvčím sjednocovacích snah reformovaný časopis Hus. Ten si klade otázku, která je podle něj v soudobé situaci nejdůležitější: Co teď hýbe evangelickým světem? Jeho odpověď je stručná: slučování podle věroučné příbuznosti, rozlučování podle národnosti. Tomuto názoru dává za pravdu luterský Evangelický církevník, nesouhlasí však reformovaný Hlas ze Siona a liberálnější luterský Český evangelík. Přesto pokračují myšlenky sjednocovacích tendencí vpřed. Je to právě časopis Hus, kde se o několik let později objevuje návrh, aby se v jubilejním roce 1915, kdy si český národ připomíná 500 let od upálení Jana Husa, všechna česká vyznání sjednotila v jedinou evangelickou církev. Odpověď Českého evangelíka, který dosud stál v opozici, na sebe nenechala dlouho čekat: „To by byla nejlepší oslava r. 1915.“

Zpracováno podle práce M. Rozbořila „Spojení církví augsburského vyznání a helvétského vyznání v r. 1918“.

Adéla Rozbořilová

Jan Pokorný slaví s církví 100 let

Narozen 18. 12. 1918 – den před ustavením Českobratrské církve evangelické

PhDr. Jan Pokorný (*1918) se narodil v Brně, po maturitě v roce 1938 začal studovat v Praze bohosloví. Když byly v roce 1939 zavřeny vysoké školy, pokračoval ve studiu, které dál organizovala bohoslovecká fakulta v Husově domě formou seminářů. Po válce složil zkoušky a studium teologie dokončil. Dálkově pak ještě studoval v Brně filosofii, z níž má doktorát. Sedm let byl farářem sboru v Prosetíně, od roku 1952 působil 40 let ve sboru Brno I. Po dvě funkční období byl v nelehkých časech (1969–1981) náměstkem synodního seniora. Celou dobu mu věrně stála po boku manželka Alena, se kterou měli tři dcery. Nyní se těší ze sedmi vnoučat a deseti pravnoučat.

Jan Pokorný vládne i v téměř sto letech bystrou myslí. Když některý sbor potřeboval výpomoc, ještě nedávno z kazatelny přinášel evangelium. Je jedním z mála „pamětníků“ počátků Českobratrské církve evangelické, i když mu v den založení byl pouhý jeden den. Jako člověku, který je stejně starý jako naše církev, jsme mu proto položili několik otázek.

Jak to vypadalo, když jste jako malý chlapec chodil do kostela, do nedělní školy? Co vás bavilo?

Sedávali jsme v kostele v Pellicově ulici v Brně, dnes jde o sbor Brno I, v první řadě na očích dědečkovi Václavu Pokornému. Po kostele bývala nedělní škola, kde mě vyučoval bratr Vladimír Chadim, který se později přestěhoval do Prahy

a byl po jedno období členem synodní rady. Jednou jsem v nedělní škole prohlásil, že kázat není žádné umění, a tak mi bratr Chadim uložil kázání vypracovat. Škoda, že se nedochovalo. Bavily mě především starozákonní příběhy o Josefovi, Mojžíšovi, Davidu nebo Šalomounovi.

Jan Pokorný v den konfirmace s právě pokřtěným bratrem Petrem

Musel jste hlídat a starat se o svého o 15 let mladšího bratra Petra, později také teologa a profesora bohoslovecké fakulty? Jak na to vzpomínáte?

Byli jsme tři sourozenci. Já jsem byl nejstarší, o rok mladší byla moje sestra Dagmar a nakonec, za třináct let, se narodil Petr. Rozdíl mezi mnou a Petrem je dobře patrný v tom, že v jednu neděli jsem já byl konfirmován a on, dvoutměsíční, pokřtěn. Já jsem ale malého Petra moc nehlídal. To měla na starost sestra. Občas jsem ho vodil do školy. Když byl na gymnáziu, moje tehdy nastávající žena Alena mu pomáhala s latinou. ►

Co vás přivedlo ke studiu bohosloví?

Především vzor dědečka, faráře Václava Pokorného, a prostředí brněnského sboru. V naší rodině byla celá řada farářů: moji pradědové Benjamin Fleischer a Heřman z Tardy a strýcové Vladimír a Timoteus Pokorní, to nás jistě ovlivnilo.

Co vás na farářské práci hlavně bavilo a těšilo?

Nejraději jsem měl kázání a práci s lidmi. Rád taky vzpomínám na křesťanskou službu, jak ve sboru, tak v synodní radě.

Co pro vás znamená Vysočina?

Velmi mnoho! Od dětství jsme jezdili na prázdniny do Rovečného, tam jsem měl spoustu přátel. Do škol jsem chodil pěšky a mohl jsem tak vnímat krásy Vysočiny a upevnil jsem si zdraví. Můj

s manželkou Alenou, asi 1980

první samostatný sbor byl v Prosetíně u Bystřice nad Perštejnem, stále na tamější bratry a sestry s láskou vzpomínám a při všech možných příležitostech jsem se tam rád vracel. Když jsem na Vysočině pobýval s rodinou na dovolené, často jsem v Prosetíně a v Olešnici nebo v Rovečném kázal. Dalším pro mne významným místem na Vysočině je Blažkov, kde sbory Brno I a Brno II

vybudovaly letní středisko. Pobyty tam přinesly nejen mně, ale všem účastníkům nezapomenutelné zážitky, stmelení sborového společenství nad Božím slovem, při společné práci a rekreaci.

při devadesátých narozeninách 2008

Jak vzpomínáte na nelehká léta působení v synodní radě v normalizačních letech?

Práce to byla přetěžká. Šlo o to zachovat dva základní úkoly církve: 1. život ve sboru, 2. nezradit své vyznání a křesťanský přístup k životu. Pohybovali jsme se na samé hraně, nikoliv bez pochybení.

A jak vnímáte dnešní společnost – skoro 30 let po sametové revoluci?

Po dvou totalitách je dnešní společnost značně zdemoralizovaná a politickým vedením právem zklamaná. Jde jen o peníze a úspěch za každou cenu. Na skvělý odkaz TGM se lidé skoro stydí navazovat. Chybí jim osobní odvaha a poctivost a jakoby nechtějí vidět, co všechno se tenkrát změnilo k lepšímu.

Nad vchodem do kostela v Pellicově ulici je nápis „My kážeme Krista“. Jak vás tento nápis provázel léty

působení v prvním brněnském sboru a životem vůbec?

Tento nápis z 1. Pavlovy epištoly Korintským 1,23 mě provází celý život. Byl jsem orientován christocentricky. I na hrob své ženy jsem dal nápis „Kristus život náš“ (Kol 3,4).

Co byste vzkázal čtenářům Českého bratra?

Přál bych si, aby se lidé zbytečně nebáli, nepodléhali strachu z budoucnosti, důvěřovali v Boží vedení a nebáli se trvat na svém přesvědčení.

ptala se Daniela Ženatá, fotky z rodinného archivu Jana Pokorného

OZNÁMENÍ

Sbor v Rovečném hledá kazatele

Sbor v Rovečném hledá faráře na plný úvazek, nástup od září 2019. Ke sboru náleží dvě kazatelské stanice – Nyklovice a Bystré (vzdálené do osmi kilometrů). Jsme tradiční venkovský sbor Brněnského seniorátu. Faráři nabízíme bydlení v prostorné faře se zahradou. Byt na faře 152 m², 5+1, plynové topení + krbová kamna. V obci je lékař, obchod, pošta, škola.

Od faráře očekáváme organizační a komunikační schopnosti napříč generacemi.

Další informace podá kurátorka Anna Sejblová, tel. 732533049, e-mail: asejblova@seznam.cz

Sbor v Jimramově hledá faráře

Koncem srpna 2018 ukončí v našem sboru v Jimramově službu současný kazatel. S pověřením staršovstva se obracím na vás, kazatele naší církve, s dotazem, zda by někdo z vás byl ochoten v našem sboru v nadcházejících letech pracovat. Pokud někdo o této práci uvažujete, podejte prosím informaci na mou adresu. Rádi s vámi navážeme rozhovor.

Jana Kadeřávková, kurátorka sboru, info@chalupa-vysocina.cz

Sbor v Krnově hledá faráře

Sbor v Krnově hledá kazatele s nástupem od 1. 9. 2018 (možno i později). K dispozici je byt 4+1 v novém sborovém domě. Ve sboru jsou zastoupeny všechny generace, při shromáždění se nás schází kolem padesáti. Pravidelně se konají biblické hodiny, modlitební shromáždění, schůzky mládeže i dorostu. Sbor také vydává svůj časopis s názvem Dobrý pastýř.

Více o životě sboru a kontakt na kurátora na adrese krnov.evangelnet.cz

Sbor ve Veselí hledá kazatele

Farní sbor ČCE ve Veselí hledá kazatele, který by se ujal sborové práce, s nástupem od 1. 9. 2018. Jedná se o tradiční venkovský sbor, nacházející se v srdci Českomoravské vysočiny, tvořící živé společenství sester a bratří všech generací. Nabízíme bydlení v prostorném bytě na faře, k dispozici je také kancelář a garáž. Především však nabízíme pestrou sborovou práci, za kterou budeme svému kazateli vděční a budeme ho v této práci podporovat. Pro více informací kontaktujte kurátora sboru Josefa Trnku, tel. 728492823, nebo místokurátora Antonína Straku, tel. 605818532, email: antonin.straka@post.cz.

Čím vás Českobratrská církev evangelická oslovuje?

Zdeněk Eminger, *teolog a publicista*

Jako křesťanského teologa, vycházejícího z katolického prostředí, mně na ČCE stále fascinuje její otevřenost vůči všem hledajícím a příležitost, kterou dává v práci i duchovní službě ženám. Není to tak samozřejmé, jak by se mohlo zdát. Jsem jí za tento postoj vděčný.

Václav Malý, *biskup*

Oceňuji znalost Bible a snahu o její porozumění pravidelnou četbou ve sborech i v domácím prostředí.

Eliška Härtelová, *katolička,*

manželka evangelíka

Nejvzácnější na ČCE mi připadá onen demokratický prvek, vtělený ve volené staršovstvo, synod aj. S tím souvisí i vyvážený počet zapojených laiků a teologů, který je v jiných křesťanských tradicích často výrazněji nakloněn na jednu, nebo druhou stranu.

Jiří Tengler, *farář*

Evangelická církev mne oslovuje touhou v dnešním světě oslavit Pána Boha nikoliv hromburácky, povrchně a líbivě, nýbrž střídavě, poctivým rozumem a ve společenství respektu a lásky. A s pomocí Ducha svatého to jde! Raduji se, že se při nás aspoň zčásti naplňuje, zač Boha prosíme v Komenského písni (EZ 373): „Dar rozumu zdravého, když nám ráčils dáti, pomoz ho ke cti tvého jména užívatí.“

Jana Plíšková, *redaktorka*

V počátcích, když jsem do církve přišla (někdy ve věku 23 let), mě určitě zaujala její strohost, malá až žádná zdobnost, civilní přístup. A když

jsem se s ní seznámila víc, dala bych na první místo kázání – způsob, jakým se nám slovo Boží sděluje. Celý ten černokabátnický úřad je mi k potěše, nad to s jeho občanskou odpovědností. A k tomu bohoslužebná vkusná a delikátní přiměřenost, nesmělé modlitby. Neměnila bych. A prosím: žádné změny!

Šárka Grauová, *portugistka*

a překladatelka

Když jsem se kdysi pro ČCE rozhodovala, byly pro mne důležité tři věci: široké názorové rozpětí, biblické zakotvení a svoboda svědomí.

Eliška Foukalová, *evangelička*

Jakkoli mám ČCE ráda, nemyslím si, že by konkrétní církev hrála v křesťanství tak zásadní roli. Je mi však na ní sympatické liberálnější prostředí i to, že má určitou tradici a že se např. z historického hlediska hlásí k hodnotám a osobnostem, které jsou mi blízké. Cítím se v tom prostředí výborně a ze strany členů církve jsem vždycky cítila velkou ochotu a přijetí.

Jitka Klubalová, *bojovnice za lidská práva*

ČCE mě oslovuje svou rozmanitostí. Vážím si toho, že i přes mnohé názorové odlišnosti a různorodost osobností tvoříme společenství, kde se všichni cítíme doma.

Jakub Pavlús, *farář příšlý ze Slovenska*

Českobratrská církev evangelická ma oslovuje tým, že nepredstavuje uniformný konfesionálny monolit. Cením si na nej schopnosť pomenovať svoje nedostatky, ochotu jej členov rozprávať sa aj o zložitých otázkach, ale aj rodinnú atmosféru ktorá v nej vládne.

DaZ

SYNODNÍ RADA

Vyznání a život církve

23. října zasedala naposledy komise pro církevní výročí 2013–2017. Podrobněji se hodnotily poslední setkání v Ratiboři (celocírkevní slavnost k 500. výročí světové reformace) a v Senátu (mezinárodní konference Martin Luther pro dnešek) a účastníci se pak prostřednictvím prezentace fotografií vrátili ke všem uplynulým výročím, jejichž připomenutí komise připravovala.

Synodní rada děkuje Spolku evangelických kazatelů za pozvání na Farářský kurz 22.–26. ledna a počítá se svou účastí na programu. Podporuje účast kazatelů a výpomocných kazatelů na kurzu a doporučuje staršovstvům, aby jim účast umožnila. SR udělila Spolku evangelických kazatelů příspěvek na pořádání Farářského kurzu ve výši 30 000 Kč.

Sbory a pracovníci

Synodní rada potvrzuje volbu Jaroslava Vítka na místo seniorátního faráře Brněnského seniorátu na poloviční úvazek; volbu Filipa Boháče za seniorátního faráře Horáckého seniorátu na poloviční úvazek; prodlužuje pověření Věry Tyralíkové jako pastorační pracovnice ve sboru Valašské Meziříčí na 25% úvazek; pověřuje Lenku Palovou jako pastorační pracovníci ve Vsetíně-Horním sboru na poloviční úvazek; potvrzuje volbu Michala Kitty za faráře v Jindřichově Hradci na plný úvazek a volbu Karla Müllera za seniorátního faráře pro mládež Pražského seniorátu na plný pracovní úvazek.

Z jednání konventů

Synodní rada potvrzuje volbu Tomáše Matějovského seniorem Ústeckého seniorátu na období od 17. 11. 2017 do 16. 11. 2023, Pavla Klineckého náměstkem seniora na období od 4. 11. 2017 do 3. 11. 2023 a Joela Rumla 1. náhradníkem SV a Jiřího Šamšulu 2. náhradníkem SV z řad kazatelů.

Synodní rada potvrzuje volbu Ondřeje Zikmunda náměstkem seniora Poděbradského seniorátu na období od 4. 11. 2017 do 3. 11. 2023.

SR potvrzuje volbu Ondřeje Halamy seniorem Ochranovského seniorátu, Jiřího Polmy náměstkem seniora, Vojtěcha Marka seniorátním kurátorem Ochranovského seniorátu, Jany Nejmanové náměstkyní seniorátního kurátora na období od 1. 12. 2017 do 30. 11. 2023, Evy Šormové 1. náhradnicí SV z řad kazatelů, J. Kouby 1. náhradníkem a R. Bubeníka 2. náhradníkem z řad laiků.

SR potvrzuje volbu Filipa Susy seniorem Libereckého seniorátu, Jakuba Hály náměstkem seniora na období od 1. 4. 2018 do 31. 3. 2024 a Jiřího Weinfurtera 2. náhradníkem SV z řad kazatelů.

Synodní rada potvrzuje volbu Jaromíra Drdy náměstkem seniorátního kurátora Chrudimského seniorátu na období od 11. 11. 2017 do 10. 11. 2023 a Miloše Ferjenčíka 2. náhradníkem SV z řad laiků.

Vězeňská služba

Synodní rada souhlasí s pověřením Jany Rumlové vězeňskou duchovenskou

pěčí ve Vazební věznici Olomouc a s vysláním Tomáše Cejpa k vězeňské duchovenské péči ve věznici Velké Přílepy a vazební věznici Praha-Ruzyně.

Hospodářské věci

Synodní rada souhlasí s podepsáním Smlouvy o zřízení práva stavby mezi Městskou částí Praha 7 a ČCE, na jejímž základě získává ČCE možnost za podmínek touto smlouvou stanovených postavit a po dobu 99 let provozovat novou budovu Bratrské školy na pozemcích v majetku Hlavního města Prahy.

Ekumenické vztahy

Synodní rada bere na vědomí zprávu Michala Kitty o jeho listopadových cestách do Stroužného a Husince – českých sborů v Polsku; zprávu Daniely Hamrové ze synodu Evangelické církve v Berlíně, Brandenburgu a Slezské Horní Lužici na konci října; zprávu Petra Firbase z oslav výročí reformace v Marburku, kde se účastnil slavnostních bohoslužeb, po nichž se konala panelová diskuse k tématu reformace a roli církvi v dnešní společnosti; zprávu Aleny Fendrychové ze setkání pracovní skupiny evropského diakonického procesu Luterského světového svazu. Tento projekt mimo jiné reaguje na rostoucí xenofobii a populismus téměř ve všech evropských zemích a jeho cílem je posílení otevřené a přátelské společnosti, schopné přijímat lidi různých etnik a náboženství. SR bere na vědomí zprávu Olivera Engelhardta ze spojených synodů Spojené evangelické luterské církve v Německu (VELKD), generálního shromáždění evangelických církvi v Německu (UEK) a Evangelické církve v Německu (EKD) ve dnech 9.–14. 11. s heslem „Budoucnost na dobrých základech“. SR bere na vědomí zprávu Daniela Ženatého z recepcy

k výročí reformace evangelických církvi v Bádensku a Württembersku. Zúčastnil se slavnostních bohoslužeb, při nichž pronesl pozdrav za evropskou ekumenu. Účast na bohoslužbách byla jen pro zvané, město Wittenberg bylo přeplněno. Bohoslužeb se zúčastnil spolkový prezident Frank-Walter Steinmeier, kancléřka Angela Merkelová a členové vlády. Po bohoslužbách byla na radnici recepcce, při níž se Daniel Ženatý setkal s řadou našich partnerů. Oliver Engelhardt předložil souhrnnou zprávu o aktivitách k výročí reformace 2017. Výročí vedlo k hojně spolupráci s jinými evangelickými církvemi, a bylo tedy dobrou příležitostí pro pěstování mezinárodních vztahů. Vladimír Zikmund podal zprávu z oslav výročí reformace v Reformované církvi na Slovensku. SR vzala zprávy na vědomí.

Synodní rada jmenovala Jitku Klubalovou předsedkyní a Šárku Schmarczovou místopředsedkyní komise pro lidská práva, Joela Rumla členem této komise.

Evangelická akademie

Synodní rada bere na vědomí prohlášení účastníků Konference církevních škol a školských zařízení, které se týká mezd v církevním školství.

Různé

Na základě smlouvy o sdílení dat a spolupráci poskytla synodní rada zapsanému spolku Evangnet dar 30 000 korun. Je určen na udržování aktuálních církevních řádů a schematismus sborů.

Synodní rada se dále zabývala rozpočtem na rok 2018, zprávami z konventů a schůzí seniorátních výborů nebo zprávami z vizitací ve farních sborech.

DaZ

ÚMRTÍ

Ve věku 102 let zemřela 24. listopadu 2017 **Lydia Plevová**, rozená Kolátorová, vdova po faráři ČCE Jaroslavu Plevovi. Po žití ve sborech v Hronově, Hlinsku, Velkém Meziříčí a Krucemburku strávila důchodová léta ve Vyškově, kde se věnovala do vysokého věku sborové práci.

Dne 25. listopadu 2017 zemřela ve věku 72 let **Hana Stoupalová**, rozená Hudcová, dlouholetá kurátorka sboru Českobratrské církve evangelické v Javorníku u Jeseníku.

Dne 4. prosince 2017 zemřela ve věku 88 let **Růžena Halamová**, rozená Horejšová, vdova po kazateli Jednoty bratrské Jindřichu Halamovi.

Po těžké nemoci zemřel 17. prosince ve věku 71 let farář Českobratrské církve evangelické **Miloslav Vašina**. Působil ve sborech v České Lípě, Novém Boru a Náchodě-Šonově.

DaZ

FARÁŘSKÝ KURZ 2018

Jak se dělá sbor

To je téma letošního farářského kurzu, který se bude konat od 22. do 26. ledna v Praze.

Kurz začne bohoslužbami s večerí Páně v pondělní podvečer v kostele u Martina ve zdi a pokračovat bude v prostorách Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v ulici Magdaleny Rettigové 4 v Praze až do pátku. Kromě přednášek a dílen je na programu valná hromada SpEKu, rozhovor se synodní radou a večer posezení, koncert či autorské čtení.

Podrobný program a přihlašování na <http://spek.evangnet.cz>

DaZ

KALICH

Nový ředitel i ediční plán

Nakladatelství a knihkupectví Kalich, s. r. o. vstupuje do roku 2018 s novým výkonným ředitelem Alešem Palánem, který byl vybrán v rámci výběrového řízení a jmenován k 1. lednu synodní radou. Tomuto kroku předcházela rezignace Michala Plzáka na funkci jednatele společnosti, kterým se ke stejnému termínu rozhodnutím synodní rady stává synodní kurátor Vladimír Zikmund. Nový ředitel i odpovědně provedená kalkulace jednotlivých titulů vytvářejí nadějný předpoklad k úspěšnému fungování společnosti při vydávání hodnotné literatury.

Všem pracovníkům společnosti patří za jejich práci v uplynulém roce poděkování.

Vladimír Zikmund

PAPEŽ FRANTIŠEK

Poselství k Světovému dni míru 2018

Výzva Svatého otce k Světovému dni míru, který jsme si připomněli 1. ledna 2018, byla zveřejněna již koncem listopadu. Dokument nazvaný „Migranti a uprchlíci: Muži a ženy hledající mír“ je rozdělen do šesti sekcí a vyzývá všechny lidi dobré vůle k ochotě přijmout uprchlíky, ohrožené válkou, hladem a pronásledováním.

Podle papeže Františka je tolik uprchlíků proto, že mnoho válečných konfliktů nutí lidi opouštět svoje domovy. Důvodem velkého počtu migrantů je touha po lepším životě. Svatý otec říká, že někteří lidé považují nárůst migrace za hrozbu. „Sám za sebe bych vás rád požádal, abyste na migraci nahlíželi s důvěrou jako na příležitost k budování míru,“ uvedl papež František.

DaZ

MOJE CÍRKEV

Setkání učitelů škol Evangelické akademie
Běleč nad Orlicí
podzim 2017

Učitelé Evangelické akademie v Bělči

Pro potěchu těla i ducha a k tmelení kolektivu

Pedagogové našich škol, sdružených do společenství Evangelické akademie, se jako každý rok v podzimním ubývání světla sjeli do Bělče, aby se sdíleli, potěšili, ale též obohatili vzácným nebývale aktuálním slovem Tomáše G. Masaryka k žákům, která pronesl po deseti letech existence nového demokratického státu. Soustředěně jsme naslouchali, když nám je tlumočil kolega Daniel Razím z Bratrské školy.

Milý host našeho setkání – člen synodní rady Pavel Pokorný – mohl zakusit atmosféru radosti, hrdosti i veselí, která každoročně tmelí naše společenství, ač jsme z různých měst, máme jinak velké děti svěřené do výchovy i ke vzdělání, naše školy procházejí každá jinak turbulencemi demografických změn a podporu komunit, ve kterých působí, zažívají různě silnou. Přesto každá z nich přináší svým bližním mnoho dobrého.

Setkání v Bělči mají svůj ustálený rámec, potěšeno bývá tělo, duše i duch návštěvníka. Letos naše večerní setkání i dopolední přednášku o výrazných rysech osobnosti Martina Luthera kromě kytarových tónů rámoval štekot poměrně divokých psů, kteří tam měli také se svými

pány sešlost a když jsme se vydali na krátkou procházku před obědem, venkovní prostor docela ovládali. Byli však naštěstí drženi v patřičné vzdálenosti nejen od nás, ale i od sebe navzájem. Příště, díky Bohu, potkáme jen kytarový soubor. Už při loučení jsme se těšili!

Helena Wernischová,

koordinátorka škol Evangelické akademie

KE VZDĚLÁVÁNÍ FARÁŘŮ

Aby faráři byli kompetentní

a jak k tomu přispívají Holanďané

V prosinci 2016 zemřela ve 102 letech vzácná žena, Hebe Kohlbrügge. V době druhé světové války byla vězněna v koncentračních táborech, za totality pašovala za železnou oponu teologickou literaturu nebo pomáhala zprostředkovat zahraničním studentům pobyt

v nizozemských školách. Podporovala kontakty mezi českými a holandskými křesťany. V sedmdesátých letech komunisté vstup na území Československa Hebe Kohlbrügge zakázali. Po revoluci, v roce 1991, jí byl udělen čestný doktorát Univerzity Karlovy v Praze. Více jsme ►

o ní psali v ČB v lednu 2017, také o ní vyšla kniha *Dvakrát dvě je pět*.

Se jménem Hebe Kohlbrügge je spojena holandská nadace SKGO, která už mnoho let podporuje církve ve střední a východní Evropě. Kromě studentských výměn nadace finančně pomohla při rekonstrukci nové budovy pražské teologické fakulty, v současnosti se zaměřuje zvláště na vzdělávání kazatelů, překlady knih a semináře. Přeloženy byly např. knihy Nico ter Lindena a K. H. Miskotteho, které vycházejí v nakladatelství Eman. Dále můžeme jmenovat knihu *Aby se Slovo dostalo ke slovu* holandského profesora katechetiky Everta Jonkera, který zde také několikrát vedl katechetický seminář.

Krátký rozhovor

Před několika lety byla přeložena kniha Timma H. Lohseho *Krátký rozhovor v pastorači a poradenství*. Seminář tzv. krátkého rozhovoru se letos konal již podruhé a vedli jej lektori z Německa a Holandska, Karl Menger a Jan Kraaijeveld.

„Můžu si s vámi krátce promluvit?“... Někdy může běžná a náhodná komunikace (ve sboru, na nákupu, na zastávce autobusu...) přerůst v hluboký pastorační rozhovor. Copak ale mohu člověku za takovou krátkou chvíli pomoci? Když ovládneme pastorační metodu krátkého rozhovoru, budeme lépe připraveni, jak v krátkosti času na daném místě komunikovat. Krátký rozhovor se zaměřuje na možnosti člověka, který přichází s otázkou. Jeho situaci za něj nikdo nevyřeší. Cílem je ale nabídnout mu jakýsi první krok, který on může sám udělat a zjistit, že situace není zcela

beznadějná, že nemusí jen pasivně čekat, co se stane. Důležité jsou obvykle první věty rozhovoru, právě v nich hledáme tzv. „klíčové slovo“. Kurz krátkého rozhovoru nám účastníkům tuto metodu představil a měli jsme možnost si ji vyzkoušet a snad i trochu osvojit.

Posledním seminářem, o kterém chci napsat, je kontextuální pastýřská péče. Tento seminář vedli dva lektori z Holandska, Annette Melzer a Ids Smedema. „Před Bohem nestojím sám, ale s druhými lidmi, držíme se za ruce. A stejně

tak: když stojíme spolu a držíme se za ruce, vždy stojíme před Bohem.“ Konflikty a problémy nelze řešit izolovaně. Důležitý je kontext vztahů, ve kterých žijeme, resp. jsme žili, zvláště pak v rodině. Proto je součástí práce rozhovor o rodinných vztazích, problémech, radostech, zátěžích, ztrátách. Pro větší názornost se kreslí genogram, rodinný strom, do kterého se vpisují nejen jména a věk příbuzných osob, ale i důležité údaje o jejich minulosti a vztazích. Přemýšlíme a ptáme se, co kdo komu dává. Nejen rodiče dítěti, ale také dítě rodičům. To že něco dávám, musí někdo vidět,

potřebuji zpětnou vazbu. Když někdo pořád jen dává, rozdá se úplně, případně si pak musí brát od někoho dalšího. Zdrojem naděje není jen naše snaha, čerpáme ji z Bible a křesťanské zvěsti.

Pro kvalitu farářské služby

Faráři naší církve mají povinnost se během života vzdělávat, odborný seminář by měli absolvovat

vat nejméně jednou za tři roky. Aktualizovat znalosti vzhledem k vývoji teologie, humanitních věd a měnících se podmínkách výkonu kazatelské služby. Většina seminářů je samozřejmě českých, setkání s lektory z ciziny nám však pomůže nahlédnout i za hranice naší (nevelké) ČCE.

Lenka Ridzoňová, členka komise pro celoživotní vzdělávání kazatelů

VĚZEŇSKÁ DUCHOVENSKÁ PÉČE

Vyslání kaplanů a podpis ekumenické smlouvy

Jedinečný výraz spolupráce církví

Slavnostní vyslání nově ustanovených vězeňských kaplanů a dobrovolníků se konalo 14. 12. 2017, na Den českého vězeňství.

A vůbec poprvé se tak stalo při ekumenické bohoslužbě, a to v pražském kostele sv. Václava na Zderaze, který sloužil v 19. stol. jako novo-

rukou generálního sekretáře České biskupské konference Stanislava Příbyla a předsedy Ekumenické rady církví Daniela Ženatého.

Ekumenická rada církví a Česká biskupská konference uznávají Vězeňskou duchovenskou péči, z. s. jako nadkonfesijní sdružení, které pečuje o vyváženou a poučenou duchovní a pastorační činnost ve věznicích a vazebních věznicích v České republice. V tomto smyslu uzavřeli představitelé ERC a ČBK s VDP smlouvu, podle níž mají být k duchovní a pastorační službě pověřováni zkušení duchovní a laici, patřičně seznámení s ekumenickým prostředím a specifickými podmínkami vězeňských zařízení. VDP pořádá pro své nové členy nástupní kurzy a mezioborové semináře a stará se o další vzdělávání. Všechny tři smluvní strany považují za nezbytné, aby kandidáti na kaplanskou službu prošli roční předchozí praxí ve vězení v podobě dobrovolné duchovní a pastorační činnosti. Podepsání smlouvy potvrzuje jedinečnost ekumenické duchovní péče v českých věznicích, konaných ve spolupráci 13 křesťanských církví.

Smlouvu podepsali 14. 12. 2017 předseda VDP Pavel Zvolánek, pověřený biskup ČBK Josef Kajnek a předseda ERC Daniel Ženatý.

Jana Plíšková

městská trestnice. Bohoslužbou provedl hlavní kaplan vězeňské služby Pavel Kočnar; spolu s předsedou Vězeňské duchovenské péče (VDP) Pavlem Zvolánkem pak představili nových 15 kaplanů a 19 dobrovolníků, kteří složili slib do

Kříž pokoje

Spojuje rozdělené

Jak rehabilitovat symbol kříže, když si s dětmi vyprávíme o rozdělení církve a křížáckých výpravách? Nedávno jsem dostala z Německa několik dřevěných kostiček s názvem *Friedenskreuz*, kříž pokoje, a k tomu tři knížky návodů k použití. Možná ne přesně podle návodu, ale zdálo se mi, že ten barevný kříž ty naše rozdělené černobílé spojuje docela hezky.

Kříž pokoje

Co znamená kříž? Dvě břevna, svislé a vodorovné. Míří nahoru a do stran. Připomíná ukřižování.

My ve sboru letos s dětmi na náboženství mluvíme o církevních dějinách. Historie to není vždycky slavná. Na jednu listopadovou středu připadla kapitola o rozdělení církve na východní a západní, církevní schizma.

Luděk Rejchrt ve své knize *Taková dlouhá cesta* tuto kapitolu nazývá „Rozdělení se v proklínání“. Římský papež a cařihradský patriarcha se navzájem vyobcovali z církve. Psal se rok 1054. Vzdálenost mezi Římem a Cařihradem se zvětšila. Klatba byla z obou stran odvolána až po více než devíti stech letech.

Symbolem obou církví, východní i západní, je kříž. Ten pravoslavný má navíc ještě další dvě příčná břevna. Kříž byl také znamením vojáků, kteří šli do křížáckých válek. Bylo mi smutno, jaké dějiny to dětem vyprávíme.

Nakreslili jsme dva kříže. Latinský a pravoslavný. Položili jsme jeden na západ, jeden na východ. Mezi těmito kříži byl kruh z několika barevných dřevěných kostiček. Koruna, hvězda, vlny, holubice, dům, rozlomený chléb a džbán. Každá z těchto věcí symbolizuje kousek z Ježíšova příběhu.

- **Královská koruna:** Ježíš se narodil jako král pokoje, z královského rodu Davidova. Je to král jiný než Herodes.
- **Hvězda:** Jako znamení, že se narodil král pokoje, poslal Bůh hvězdu. Přišli se poklonit lidé chudí i bohatí.
- **Vlny:** Ježíš vyrostl v Nazaretu, byl vychován v židovské víře, znal proroky, nechal se pokřtít od Jana v Jordánu.
- **Holubice:** Po křtu se nad Ježíšem objevila holubice a ozvala se slova: toto je můj milovaný syn, toho jsem si vyvolil.
- **Dům:** V Nazaretu začala Ježíšova cesta k lidem, přináší radostnou zvěst o Božím království, novém životě. Ježíš přichází k lidem domů.
- **Chléb:** Ježíš jde ke všem bez rozdílu, nerozlišuje. Jde k hodným i zlým, dává chleba, uzdravuje, jeho láska je bez hranic.
- **Džbán:** Na Velikonoce jde Ježíš do Jeruzaléma, vjíždí na oslátku, lidé ho vítají, volají hosana. V Jeruzalémě jsou i další, ti Ježíše tak nadšeně nevítají. A právě tam Ježíš s učedníky slaví velikonoční večeři, lámou chleba, pijí víno.

Z jednotlivých barevných částí jsme složili kříž. Na kříži Ježíš končí svůj pozemský život, záro-

ÚVODNÍK		
Advent a vánoční hodování	Ženatá, D.	12/3
Co nám dala reformace?	Ženatá, D.	1/3
Co si o nás myslí druzí	Ženatá, D.	7+8/3
Hledání a nalézání slov	Ženatá, D.	6/3
Hrad přepevný	Ženatá, D.	11/3
Informační klubko v nás	Ženatá, D.	2/3
Máme se míchat do politiky?	Ženatá, D.	5/3
Něco za něco. Nebo zadarmo?	Ženatá, D.	4/3
Odpustit a zapomenout není totéž	Ženatá, D.	10/3
Okurková sezóna	Ženatá, D.	9/3
Povznesme svá srdce	Ženatá, D.	3/3

TÉMA		
Biblická optika	Kitta, M.	9/7
Boží hod	Pavelka, T.	12/9
Být překladatelem slova Božího	Havlíčková, D. D.	6/7
Cesta k odpuštění	Martinek, M.	10/14
Cesty k smíření a odpuštění v česko-německých vztazích	Jüptnerová, H.	10/11
Církev a náhražková náboženství	Kolář, O.	4/10
Cti otce svého i matku svou	Plíšková, J.	7+8/8
Doufám v eschatologické zaslíbení, že jednou staneme u stolu Kristova společně. Rozhovor s Václavem Malým	Ženatá, D.	7+8/9
Evangelium je Boží mateřská hrud'	Vokoun, J.	6/9
Evropská reformace na prahu 500. výročí	Vondrová, J.	1/9
Farářská rodina si zaslouží podporu. Rozhovor s evangelickým farářem	Ženatá, D.	9/12
Farářské povolání mezi sborem a rodinou	Kolář, O.	9/9
Jak rozumět novým médiím?	Šlerka, J.	2/9
Jednoznačný postoj. Rozhovor s Jakubem Ortem	Ženatá, D.	11/14
K podobnosti o hřivnách	Nečil, D.	7+8/7
Luther a hudba	Moravetz, L.	3/11
Lutherův odkaz v naší církvi moc živý není. Rozhovor s Ondřejem Mackem	Kolář, O.	1/8
Milostivý Bůh, nebo člověk?	Šimr, K.	4/7
Myšlenky, které změnily svět	Tengler, J.	10/7

Na Hrad bez kalkulu. Rozhovor s Jiřím Drahošem	Plíšková, J.	5/12
Nejen v pohádkách	Grombířík, M.	3/7
Nepokradeš	Plíšková, J.	11/8
Nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví	Plíšková, J.	12/8
Nesesmilníš	Plíšková, J.	10/8
Nezabiješ	Plíšková, J.	9/8
O dobrých skutcích	Plíšková, J.	2/8
O dobrých skutcích	Plíšková, J.	3/8
O druhém dobrém skutku	Plíšková, J.	5/8
O třetím přikázání	Plíšková, J.	6/8
Ohlédnutí za majetkovým narovnáním	Stolař, P.	5/16
Ohlížet se zpátky?	Ridzoňová, L.	1/7
Oltář bez trůnu	Hoblík, J.	5/9
Osvojit si perspektivu Bible. Rozhovor s Petrem Slámou	Kolář, O.	2/11
Podstata je stále těž, ale mění se forma. Rozhovor s Františkou Jirousovou	Ženatá, D.	7+8/15
Poetická teologie	Putna, M. C.	7+8/13
Poslední přání	Plíšková, J.	12/11
Potížišta v taláru	Klinecký, P.	11/7
Pouhou milostí, pouhou vírou	Štefan, J.	4/8
Pozvání na hostinu	Kučera, B.	12/7
Práce a manželství	Ridzoňová, L.	9/11
Proč nejde natočit Ježíše a proč se to daří různým divným lidem	Pavelka, T.	3/9
Proč synodní rada nemá mlčet	Kolář, O.	5/18
Rebelie znamená ničení	Pavelka, T.	11/12
Sbor jako útočiště. Vladimír Procházka	Ridzoňová, L.	11/18
Společenství u stolu je základ dobrého života. Rozhovor s Petrem Brodským	Ženatá, D.	12/12
Svědomy neumlčíš ani neošálíš. Rozhovor s Jakubem Pavlusem	Ženatá, D.	11/9
Svobodný se stará o věci Páně	Pavelka, T.	9/15
Velká křesťanská slova si zaslouží očistit	Kolář, O.	6/11
Výročí reformace a cesty k smíření po sametové revoluci	Bísek, T.	10/9
Zdola, nebo shora	Pechar, J.	5/7
Zeje tu propast	Ženatý, F.	2/7

MOJE CÍRKEV

500 let světové reformace	Ženatá, D.	10/21
70. výročie založenia Slovenského evanjelického zboru v Prahe	Škodová, E.	4/27
90 let života, naplněného láskou k Bohu i lidem	Erdingerovi, E. a M.	12/33

Aby se historie neopakovala	Prejda, P.	6/27
Africké rytmy v horském vzduchu	Trgalová, M., Matěková, J.	1/23
Anděl církve kyjovské	Kaleb	1/33
Antonín Novák už přešel most	Bárta, Z.	9/42
Berlín a Lutherovo město Wittenberg pořádaly Kirchentag společně	Kirschner, J.	7+8/27
Bible a kalich v nebeské modré s pozemskou bronzovou. Rozhovor s Petrem Kinclem	Ženatá, D.	10/30
Brémy: za hranice hranic	Pokorný, V.	6/23
Buřič i služebník po celý život	Plíšková, J.	1/32
Být solidární jako výzva a šance	Opočenský, M.	1/26
Cizinci a nahota	Vymětal, M.	10/42
Co by měl vědět každý člen staršovstva?	Skuhrová, Z.	5/31
Část peněz z finančních náhrad míří k diakonickým a rozvojovým projektům	Vondrová, J.	2/28
Česko-německá pouť	Rohloff, W.	9/29
Český týden na výstavě ve Wittenbergu	Vondrová, J.	9/33
Díkůvzdání	Nečas, J.	10/38
Dnešní křesťané mi připomínají spíš maloměstský klub než Ježíšovy následovníky. Rozhovor s Cornelií Bührle	Pokorný, V.	7+8/42
Dny umění nevidomých na Moravě. Rozhovor s Martinem Hývnarem	Prejda, P.	5/28
Dobré řešení	Bartušek, J.	10/41
Dohozený pár. Rozhovor s Pavlem Smetanou	Plíšková, J.	7+8/30
Domov, to je zázemí i společenství	Kasíková, Z.	5/36
Dopis vnučce o cestě na Ukrajinu	Zikmund, V.	5/32
Dvojí výročí středočeského sboru	Roskovcová L.	1/30
Ejhle člověk - ejhle obraz	Dus, J.	5/42
Ekumena rozšiřuje obzory. Rozhovor s Gerhardem Frey-Reinighausem	Ženatá, D.	4/19
Ekumenická komise pro církevní dějiny 17. století	Ženatý, D.	10/32
Evangelíci v době Charty 77	Vondrová, J.	12/26
Evangelická akademie získala ocenění za práci s Romy	Vondrová, J.	1/21
Evangelická krása	Hojná, J.	6/31
Fastenopfer - celocírkevní postní sbírka	Ženatá, D.	4/23
Historie a interpretace Bible	Dušek, J.	11/24
Hledá se Bůh. Zn. Jablonec	Rozbořilová, A.	11/23
Jak zúrodňovat srdce mladých lidí	Ženatá, D.	12/21
Jakou moc mají média?	Mitrofanov, A., Plíšková, J.	3/21
K otázce saláru	Grögerová, V.	4/28

K víře patří vděčnost a odpovědnost. Rozhovor s Jakubem S. Trojanem	Ženatá, D.	5/37
Kam složí hlavu lidé s nízkými příjmy?	Wernischová, H.	6/26
Keř, který nebyl ohněm stráven	Peňáz, P.	6/30
Krajané v Bohemce žijí a slaví	Kalus, P.	1/17
Kříž nahradil vozovou hradbu kazatelny	Kirschner, J.	10/43
Lekce katechismová	Wrana, A.	2/27
Letní tábor pro staříky	Janská, L.	11/28
Letošní téma: Jak funguje moc	Klíma, L.	3/19
Luterská tradice v architektuře a umění nejen na Valašsku	Kirschner, J.	12/30
Manželská setkání	Sláma, P.	9/34
Martin Luther je i pro dnešek	Ridzoňová, L.	12/24
Medaile vděčnosti	Červenka, L.	1/25
Moje první cesta do Bohemky a Veselynivky	Škubalová, J.	1/19
Na safari nebyl čas. Rozhovor s Olgou Navrátilovou	Ženatá, D.	9/25
Na Ukrajinu	Pfann, M.	10/33
Naslouchat u rodinného krbu	Vaňáč, M.	5/40
Návštěva mešity	Bartošek, J.	11/34
Nechte je vejít. Rozhovor s Bertramem Althausenem	Šarounová, J.	12/26
Nejkrásnější odměnou je, když vám děti visí na rtech. Rozhovor s Danielou Bednaříkovou	Ženatá, D.	6/21
Několik inspirací Martinem Lutherem	Macek, O.	10/23
Noe svou archu nestihl patentovat - na jihu Čech vyrostla kopie	Kirschner, J.	1/28
Nové logo ČCE	Šorm, Z., redakce	10/29
Ocenění Pro Ecclesia Jaroslavu Kalouskovi	Tobias, T. G.	3/23
Odvaha k důvěře	Firbas, P.	2/25
Památník toleranční doby ve Vysoké u Mělníka	Mašek, J.	11/32
Pán Bůh dal	Matějka, J.	6/32
Pestrá životní pouť dospěla ke konci	Kaleb	11/35
Pobožný pistolník	Susa, Z.	5/34
Pod ochranou nejvyššího	Walachová, E.	9/36
Poděkování za tichou věrnost paní farářové	redakce	5/46
Podpora bavorských evangelíků přináší dobré plody	Frey-Reininghaus, G.	9/30
Polévkový den 2017 ve zdravotnické škole	studenti SZŠ EA	5/33
Poradna Rokycany dovršila první desetiletku	Pellar, O.	11/28
Prkenice, přístavba, nebo Ašeret?	Pechar, J.	11/29
Pro uši, oči i ducha	Vondrová, J., Engelhardt, O.	10/25
Prostá krása architektury v Grandchamp	Kirschner, J.	9/40
Přes rumunské hory a velvyslanec post do církevní kanceláře. Rozhovor s Jaromírem Plíškem	Ženatá, D.	3/25

Rokycanský Rokycanův sbor slaví	Pellar, O.	11/26
Setkání liturgické iniciativy v Českém Brodě	Kirschner, J.	10/45
Setkání po letech v rodné vesničce	Dančák, J.	12/29
Sexuální násilí jako válečná zbraň	Navrátilová, O.	10/27
Silné svědectví zanechá něco v každé duši. Rozhovor s Janou Hlávkovou	Prejda, P.	6/28
Spanilé jízdy	Wrana, A.	7+8/37
Společné dědictví - vzájemné obohacení	Chamrád, P.	9/31
Stateční faráři a první evangelická školka	Procházková, M.	7+8/44
Střecha nad hlavou bude	Wernischová, H.	7+8/36
Střešovičtí se představují	Plíšková, J.	4/25
Svíčka pro Aleppo v Praze	Vondrová, J.	2/21
Šestý luterský farář v Ratiboři - Čeněk Dvořák	Dvořáková, N. Z.	6/34
Tři rozloučení v míroslavském sboru	Ryšavá, L.	5/45
Tříkrálová sbírka ukazuje církev v dobrém světle	Kutil, T.	2/22
Třísté výročí reformace v roce 1817	Mašek, J.	10/39
Tuhé předpisy stranou	Plíšková, J.	9/28
U svatého Tomáše nejste v nebi, ale můžete mu být hodně blízko. Rozhovor s Brittou Taddiken	Vlasák, R.	2/23
Uprchlíci u dveří	Pickel, H.-P.	1/22
Úskalí pěstounské péče	Kraus, I.	3/28
Utekl jsem. Nechtěl jsem zabíjet ani být zabit. Rozhovor s Ammarem Obeidem	Pokorný, V.	9/38
V Tanzanii je u Boha možné všechno	Litvan, D.	4/24
Ve stěhu a v poklusu	Pohlotková, L.	10/37
Velikonoce ve Vrchlabí	Kašpar, J.	5/27
Velmi schopný mladíček Theodor Kalenda	Dvořáková, N. Z.	7+8/46
Vikariát - přerod studenta teologie ve faráře	Müller, K.	9/34
Výsledky vědy i prezident mají hlavně sloužit lidem	Ehmig, D.	3/30
Výstava k reformaci v Českých zemích	Plíšek, J.	7+8/41
Vzpomínka na faráře Bohuslava Bašteckého	Kameníkovi, S. a A.	5/47
Vzpomínka na sestru Jiřinu Michalovou	Matoulek, V.	9/42
Z jednání synodu ČCE	Vondrová, J.	6/19
Za Jaromírem Strádalem	Kaleb	6/33
Za shořelým dřevěným kostelem v Gutech	Spratek, D.	10/35
Zachránit Zemi i sebe	Zámečník, J.	11/31
Závěr školního roku s bohoslužbami	Židková, M., Ženatá, D.	7+8/34
Zázraky Kirchentagu	Ženatá, D.	7+8/28
Zemřela Hebe Kohlbrügge	Vondrová, J., Ženatá, D.	1/31
Zpěvák Bohdan Mikolášek třikrát 68	Kirschner, J.	12/29

Zvonky a Kosáci v Polsku	Hříbková, R.	9/37
Zvony	Vavrečka, M.	12/23
Život mi dává stále nová témata. Rozhovor s Jiřinou Adamcovou	Kolářovi, O. a K.	7+8/38

CESTA K NOVÉMU ZPĚVNÍKU

Cílem je barevnost, různost, rozšíření palety bohoslužebného zpěvu. Rozhovor s Miloslavem Esterlem	Ženatá, D.	1/34
Dobrá zpráva pro varhaníky a kytaristy	Moravtz, L., Schneider, J.	11/36
Grafická podoba nového evangelického zpěvníku	Čunderlíková, R., Halama, F.	9/46
Jak vzniká píseň. Rozhovor s čtyřmi textaři	Čunderlíková, R.	3/31
Jak vzniká píseň. Rozhovor s třemi hudebníky	Čnderlíková, R.	2/29
Lutherovy písně dnes	Moravetz, L.	12/35
Mým cílem je, aby píseň prokoukla. Rozhovor s Eliškou Baťovou	Čunderlíková, R.	4/29
Nový evangelický zpěvník a autorské právo	Kopecká, M.	10/46
Srozumitelnost písní je zásadní a citlivá věc. Rozhovor s Danielou Švandovou	Čunderlíková, R.	5/48
Textové části nového zpěvníku	Heller, D.	7+8/47

DIAKONIE

Cesty k samostatnosti	Šůra, A.	4/32
Den pro Diakonii	Brodský, Š.	4/34
Dobrovolníků není nikdy dost. Rozhovor se Silvií Ročkovskou	Šůra, A.	2/32
Jak se daří syrské rodině v Čechách	Fendrychová, A.	2/34
Jára se vrátil	Šůra, A.	6/35
Kdo by se netěšil? Rozhovor s Magdou Kumprechtovou	Šůra, A.	9/44
Korejští dobrovolníci pomáhali Diakonii Myslibořice	Šůra, A.	10/50
Město přátelské demenci	Šůra, A.	3/35
O výtečné práci a absurditách systému	Šůra, A.	11/39
Počátky diakonického díla	Marjanko, Z.	10/48
Povodně na Srí Lance, cyklon v Barmě	Pfannová, H.	7+8/50
Svatodušní sbírka	Šůra, A.	5/53
Systém podpůrných služeb	Šůra, A.	12/37
Školka v Chebu bez hranic	Šůra, A.	9/43
Terapie pachatelů domácího násilí. Rozhovor s Annou Stodolovou	Šůra, A.	3/34
Ven z pastí chudoby	Šůra, A.	1/37
Zakusit milostivé přijetí	Brodský, Š.	11/41
Zázemí a motivace	Šůra, A.	5/51

SLOVO		
22. dubna je Den Země	Nečas, J.	4/37
Anděl Páně 2	Vondrová, J.	1/45
Anděl Páně 2	Žárská, E.	3/38
Bůh je rozpálená pec plná lásky	Eminger, Z. A.	9/53
Býk	Ridzoňová, L.	3/37
Bylo jednou jedno děvčátko	Ridzoňová, L.	9/51
Cesta církve VIII	Fraňková, G.	6/44
Císař žádné šaty nemá!	Hájíčková, P.	11/49
Co dnes s knihou?	Grauová, Š.	2/41
Co jsme si, to jsme si	Plíšková, J.	10/53
Časy se mění	Plíšková, J.	5/57
Červ a červíček	Ridzoňová, L.	4/35
Dopis Janu Palachovi	Láďa	1/41
Dovolte, abych se vyjádřil	Kvapil, R.	10/52
Dvacet let práce na česko-německých vztazích	Frey-Reininghaus G., Stelter, D.	1/40
Evangelík, který se pokusil zachránit celý národ	Kašpar, J.	12/40
Evangelium, které překračuje hranice a boží hradby	Kolář, O.	12/47
Flek na zdi	Béliková, P.	6/45
Gunnar Gunnarson - Advent	Brodský, P.	11/45
Hledám chvilky pokoje	Rozbořilová, A.	12/39
Hledání Boží milosti v životních pohromách	Eminger, Z. A.	12/42
Hrách a kroupy	Grauová, Š.	12/48
Jak přežít manželství společně	Sláma, P.	4/43
Je krásné nebýt sám	Eminger, Z. A.	9/56
Jen nepropást tu chvíli	Eminger, Z. A.	4/41
Jestřábe, díky!	Plíšková, J.	11/46
Jidáš jako svůdný sen izraelské levice	Sláma, P.	5/55
Jsme správci slov	Ridzoňová, L.	6/43
Katechismus, který chce rozechvívát	Grauová, Š.	6/42
Když Bůh mlčí	Grauová, Š.	2/37
Luther se oženil. A dobře mu tak	Béliková, P.	9/57
Luther v severním Porýní-Vestfálsku	Béliková, P.	3/44
Martin Luther: Dopisy blízkým	Hájíčková, P.	11/43
Martin Luther: Menší a Větší katechismus	Brodský, P.	9/55
Martin Luther: monografie od Albrechta Beutela	Ridzoňová, L.	12/43
Metodický pokyn, nebo represe? Misie, či ulita?	Ruml, P.	9/48
Most do budoucnosti	Šůra, A.	1/43
Musel som byť kacírom	Brodský, P.	2/38

Nad kazateli opět státní dozor	Tengler, J.	9/49
Nástěnka	Kitta, M.	4/38
Nechat se pohnout Božím slovem	Zikmund, M. T.	4/39
O Lutherovi jinak	Rozbořilová, A.	11/44
O manželství bez mravoučných gest	Eminger, Z. A.	7+8/55
O Martinu Lutherovi knižně	Macek, O., Plíšková, J.	5/54
O papeži s humorem	Eminger, Z. A.	3/42
O životě Gustava Jelínka	Šmilauerová, A.	4/44
Pekelný svět	Wrana, A.	7+8/53
Pět hlásek a v nich celý svět. Láska	Eminger, Z. A.	7+8/54
Po stopách Karla IV.	Ridzoňová, L.	3/40
Poznámky k tématu Cesty k odpuštění a smíření	Mainert, I.	11/42
Proč je důležitá spolupráce církve s médii	Vondrová, J.	6/40
Semonice - 150 let sboru	Uhlíř, J.	11/48
Slovo je Boží!	Rozbořilová, A.	6/39
Spása jako konec trhu	Grauvová, Š.	4/45
Spiritualita v rodině	Ryšavý, I.	5/56
Svatý rváč	Brodský, P.	10/51
Svět bez Boha	Rozbořilová, A.	10/53
Tím Noble: Kdo je můj bližní?	Rozbořilová, A.	4/41
Věříte na pokrok?	Kitta, M.	7+8/52
Vyslovuji ženu a člověka	Eminger, Z. A.	3/43
Z novoročního poselství papeže Františka k Světovému dni míru	Ehmig, D.	2/36
Zde stojím a nemohu jinak	Brodský, Š.	7+8/57
Zpravodaj pražského arcibiskupství se věnuje mariánskému sloupu	Kirschner, J.	6/38
Židovství jako součást nás samých	Eminger, Z. A.	3/39
Životní příběh ženy, která se nestala tím, kým chtěla být	Eminger, Z. A.	12/45

redakční rada Českého bratra – zleva: Adéla Rozbořilová, Jana Plíšková, Daniela Ženatá, Jan Kirschner, Tomáš Pavelka, Jana Vondrová, Gabriela Fraňková Malinová, Adam Šůra

veň začíná něco nového, po vzkříšení se rodí církve, ji kříž symbolizuje...

Jsem ráda, že křesťanství nejsou jen lidské boje a rozdělení. Že ten pravý Ježíšův kříž je přece jen středobod, spojením nebe a země, pozvání pro všechny. Pohled na kříž připomíná otevřenou náruč. Pojďte ke mně všichni. Ze západu, východu, se svými břemeny a kříži.

Lenka Ridzoňová

DIVOKÉ HUSY

Štafeta štědrosti přímo od zakladatelů

Český farář Jiří Štorek neodmítl podanou ruku z Holandska. Naštěstí pro nás všechny

Je to už dvacet let, co myšlenka založit Nadaci Divoké husy v České republice vznikla. Maarten de Vries, tehdejší ředitel holandských Wilde Ganzen, přišel s nabídkou, abychom

a českou realitou výborně zvládal Peter Morée, který k nám původně přišel z Holandska studovat, ale později zde našel své profesní uplatnění i svůj domov. A tak se stalo, že jsme byli čtyři zakladatelé – Maarten, Jiří, Peter a já.

Do preambule prvního statutu jsme se o něco později snažili zformulovat to, o co nám šlo. Snad nevádí, když cituji doslovně ten více než dvacet let starý text. A možná je dobré si uvědomit, co z toho stále platí: „Úmysl Nadace Divoké husy přesahuje pouhé shromažďování a přerozdělování finančních prostředků. Podporou rozmanitých projektů chce nadace také informovat širokou veřejnost o vynalézavosti občanů v různých sdruženích, kteří se s odvahou a tvořivostí pouštějí do řešení naléhavých problémů ve svém okolí. Nadace chce ovlivňovat veřejnost tak, aby se i v naší zemi soustavně rozvíjelo vědomí sounáležitosti s těmi, kdo potřebují povzbudit, a chce, aby tu zdomácněla ochota podílet se na tvorbě nového světového étosu.“

Děkuji všem, kteří převzali štafetu po nás, zakladatelích, a Divokým husám přeji mnoho příznivců, štědrých dárců a dobré projekty k prospěchu těm nejpotřebnějším.“

Eva Grollová,

jedna ze zakladatelů Nadace divoké husy ▶

stejný koncept, na kterém stojí jejich práce v Nizozemí, použili u nás. Oslovil několik lidí, které znal z předchozích cest ještě do totalitního Československa, ale nenašel nikoho, kdo by měl odvahu a chuť se o tuto věc zasadit.

O Maartenově zklamání jsem tehdy řekla Jiřímu Štorkovi. Jiří byl farář, který citlivě vnímal potřeby lidí na okraji společnosti a vynalézavě hledal možnosti, jak jim pomáhat. Okamžitě tehdy reagoval: „To přece nemůžeme odmítnout, vždyť tohle tady potřebujeme.“ Přemostění mezi holandskou

Přátelský kruh

Ano, „Divoké husy“ rády přilétnou tam, kde lidé dobré vůle spojí své úsilí, aby pomohli někomu dalšímu, potřebnému. A i když to podle zpráv, které se na nás valí, vypadá, že takových lidí ubývá, není to tak. Je jich pořád ještě hodně – mezi věřícími křesťany, mezi nevěřícími i mezi těmi, kteří věří jinak.

Ekumenismus praktikovaný křesťany už dávno zlomil nedůvěru k „těm druhým“ a odstranil

různé předsudky. Další předsudků a obav z cizího, neznámého se ještě musíme zbavit. Nadace Divoké husy vznikla díky ekumenické spolupráci a těší se, že se bude podílet na mnoha projektech a podporovat dílo dobrých lidí, ať už jsou domácí, či cizinci, lidé jakéhokoliv vyznání, či bez něj.

Marie Boháčová,

předsedkyně dozorčí rady Nadace divoké husy

CÍRKEV ZPÍVAJÍCÍ

Rádi zpíváme a na zpěvu nám hodně záleží

Pod tímto heslem bychom rádi zveřejnili několik článků, týkajících se významu zpěvu a hudby v naší církvi. Církvi zpívající byla Křesťanská církev od samého začátku a evangelici v průběhu mnohých staletí toto specifikum nejenže hrdě pěstovali, ale také láskyplně předávali dalším generacím.

Rádi zpíváme a na zpěvu nám hodně záleží. Sbohoslužebným zpěvem souvisí také doprovodné nástroje, které se objevují až v novodobé éře českého evangelictví. Nejdříve to byly varhany, které se začaly stavět po vydání protestanském patentu, později harmonia, klavíry, kytary, různé akustické a elektrofonické nástroje. Po roce 1918 vznikaly pěvecké sbory, které pěstovaly vokální vícehlas, nejdříve čtyřhlasé písně, později i jiné formy.

Dnešní rozmanitá církevní hudba souvisí s tím, že máme politickou a náboženskou svobodu. Zkušenosti z minulosti náš učí, že v dobách nepokoje se hudbě nedaří. Aby hudba v církvi byla živá v době svobody a ekonomické prosperity, potřebuje nadšené zpěváky a hudebníky, profesionály, poloprofesionály i amatéry, kteří ji dělají se zájmem a láskou. Letošní jubilejní rok může tak být dobrou motivací v pokračování díla, které má u nás svou mnoholetou tradici.

Bible – základ zpívané víry

Slovo Boží, biblické příběhy, žalmy, Ježíšovy výroky, kantika a novozákonní hymny patří

k hlavním námětům evangelických písní. Toto specifikum se výrazně promítne také v novém církevním zpěvníku, jehož 1. kapitola s názvem „Bohoslužba v Bibli“ bude nejobjemnější kapitolou, obsahující široké spektrum žalmových zpěvů: ženevské žalmy, žalmové písně z luterské tradice, kánony, psalmodie, antifony, refrénové zpěvy, písňové žalmy 20. století a také nemalé množství nové tvorby. Tuto kapitolu obohatí ještě žalmy k recitaci, ostatní (nežalmové) starozákonní zpěvy (např. píseň „Bloudili jsme na cestách“, viz dárkové CD z přechozího čísla našeho časopisu), novozákonní zpěvy, zpívané biblické příběhy a vyprávění, vhodné pro katechetické účely. Když komise připravovala nový zpěvník, nevzala si za cíl vytvořit tak objemnou kapitolu. Stalo se to až při třídění jednotlivých zpěvů, když jsme po vzoru současného švýcarského evangelicko-reformovaného zpěvníku (RG) usoudili, že zpěvy, které mají výrazný biblický základ, či dokonce parafrázuji biblické texty, mají být obsaženy v jedné kapitole, aby z hlediska praktického užívání byly nejrychleji dohledatelné.

Nový zpěvník, rozčleněný do šesti kapitol, bude tak dokladem, že Bible je v církvi základním kmenem veškerého prozpěvování a muzicírování, které se děje ve společenství církve (2. kapitola), v průběhu církevního roku (3. kapitola), během všedního dne (4. kapitola), na cestě životem (5. kapitola) a ve světě (6. kapitola). V této logice, po-

stavené na principu šesti tematických kruhů, již pokrývají všechny oblasti života ve víře, je jakási symbolika, která vyjadřuje dynamické šíření zvěstování Božího evangelia: „z Bible do světa“ nebo „s Biblí ke světu“. Závěrečná podkapitola s názvem „Naděje Božího království“ jasně ukazuje směr, ke kterému se věřící člověk smí upínat.

Poslední píseň v novém zpěvníku by tak měla zřejmě být známá česká lidová píseň, kterou pro nový Evangelický zpěvník speciálně vícehlasně upravil významný český skladatel Jaroslav Krček.

V této písni se prosí, aby nám Pán Bůh „...nebe dal“. Tento eschatologický motiv, zpívaný na obecně známou zemitou lidovou notu, může nalézat souznění také v těch společenstvích, kde církevní příslušnost není tak důležitá. V novém zpěvníku bude patrné od první až k závěrečné písni, že Pán Bůh je adresátem zpívaných modliteb, vyznání, proseb a chval a že pro naši církev je právě Bible nejdůležitějším zdrojem síly, kreativity a naděje: „Síla má a písnička má jest Hospodin.“ (Ž 118.14)

Ladislav Moravetz

Aby nás Pán Bůh miloval

česká lidová, upravil pro nový Evangelický zpěvník Jaroslav Krček (prosinec 2015)

1. A - by nás Pán Bůh mi - lo - val, mi - lo - val,
2. A - by nás Pán Bůh po - tě - šil, po - tě - šil,

hři - chy od - pus - til, ne - be dal, ne - be dal.
vše - ho do - bré - ho na - ště - díl, na - ště - díl.

1. Nie ne - žá - dá - me, je - nom to sa - mé,
2. Nie ne - žá - dá - me, je - nom to sa - mé,

a - by nás Pán Bůh mi - lo - val, mi - lo - val,
a - by nás Pán Bůh po - tě - šil, po - tě - šil.

Kde jsou vlastně teď ti uprchlíci?

Zkušenosti z bavorského evangelického sboru

Je to už dva roky, co uprchlická vlna v Německu a v Bavorsku kulminovala. Zprávy od nás jsou vlastně jen pozitivní a v regionálních i nadregionálních médiích se mluví o úspěchu. I naše místní organizace s názvem „Sulzbach-Rosenberg pomáhá“, která se (jak jsem vám vyprávěl loni) ad hoc ustavila k pomoci nově příchozím a která byla personálně a materiálně podpořena naším evangelickým sborem, dostala jako potvrzení své práce ze strany státu vysoké uznání.

Uprchlíci nastupují na neatraktivní pozice

Integrace lidí na trhu práce a ve vzdělávacím procesu – vzhledem k ekonomické konjunktuře a pozitivnímu vývoji na bavorském trhu práce – výrazně předstihla plán a vedla v minulém roce mj. i k tomu, že asi na 48 000 pracovních míst v Bavorsku, která nebylo možné dlouho obsadit, konečně nastoupili práce ochotní lidé. I v učebních oborech se podařilo obsadit místa, na která by se jinak nikdo nepřihlásil. Každý 15. učeň v Bavorsku v této chvíli je uprchlík. Všechna opatření tudíž nešla na vrub domácího obyvatelstva a i v naší firmě pracuje nyní více než 40 syrských uprchlíků – na místech, která se domácími pracovníky dlouho nedařilo obsadit.

Žijí zde a čekají na přijetí

Ti, kteří byli v našem malém městě zpočátku vnímáni jako cizí, už (aspoň z mého pohledu) nepůsobí nápadně. Všichni jsou někde v učení nebo v pracovním procesu a o své živobytí se starají sami. Co nás však ještě čeká, je jejich inkluze v rámci místní komunity. Ve většině případů se nedá počítat s jejich brzkým návratem do domoviny, protože v některých oblastech ještě zuří boje, jinde jsou režimy nerespektující lidská práva, někde by byli pronásledováni nebo v ohrožení života. Velká výzva v nejbližší době

tedy bude poskytnout těm, kteří u nás uvízli, pocit přijetí a umožnit jim u nás účast na společenském životě.

K tomu jim a jejich příbuzným musíme poskytnout ochranu a jistotu v rámci toho, co umožňuje naše ústava, včetně možnosti, aby se za nimi přistěhovali jejich nejbližší, a musíme jim ve shodě se svobodou vyznání podle naší ústavy umožnit, aby mohli praktikovat své náboženství. Jen tak můžeme podle mého názoru jako společnost pracovat na tom, aby se muslimští uprchlíci neradikalizovali. Důležité mi připadá především to, aby muslimští věřící měli jinou alternativu než navštěvovat modlitebny, které již dříve zřídili a udržují turečtí migranti a které jsou na mnoha místech z důvodu radikalizujících tendencí sledovány úřady.

Soužití musí být dlouhodobě stabilní, pak bude pokojné

Stále větší „neviditelnost“ uprchlíků, která je dána jejich pokročilou integrací, má za následek, že už nikdo nevidí nutnost nějaké další pomoci. Jak to sleduji, mnozí lidé, kteří ještě loni s velkým osobním nasazením sbírali zimní ošacení a organizovali ubytování a hlídání

děti uprchlíků, už tento rok nevidí jako nutné, abychom malému společenství věřících muslimů jako sbor poskytli jednu nepoužívanou místnost v našem sborovém centru na slavení jejich postního měsíce. To se mi zdá krátkozraké a nebezpečné. Právě pro toto prosím o sílu Ducha svatého a o hojné Boží požehnání, aby

nám všem pro naše bližní a pro pronásledované otevřel srdce a aby nám byl nablízku ve svém nekonečném milosrdenství.

Hans-Peter Pickel, sbor Sulzbach v partnerském seniorátu Sulzbach-Rosenberg Bavorské evangelické lutherské církve
(přeložil Daniel Heller ml.)

MODERNÍ SAKRÁLNÍ ARCHITEKTURA IV.

Zázrak v Malešicích

Milíčova kaple byla otevřena po třiceti letech chátrání

Ochranovský sbor Jednoty bratrské otevřel v neděli 3. prosince při slavnostních bohoslužbách Milíčovu kapli v Praze-Malešicích. Bohoslužbám v tradiční bílé albě Jednoty předsedala farářka Eva Šormová. Odpoledne následovalo shromáždění s pozdravy řady hostů z Čech, Německa nebo evropské provincie Unitas fratrum (Jednoty bratrské), s promítáním fotografií z historie a rekonstrukce stavby a se zpíváním adventních koled. První adventní neděli malou kapli v Malešicích navštívilo odhadem 200–300 lidí. Kromě pravidelných nedělních bohoslužeb ochranovští plánují již o letošním adventu a Vánocích spoustu událostí pro veřejnost.

Církevní stavby v době finanční transformace

Po třiceti letech chátrání tak zajímavá stavba kostela od architekta Bohumila Bareše. znovu funguje. Rekonstrukci navrhl popularizátor architektury a herec David Vávra a já osobně jsem rád, že se mi ho před léty podařilo o situaci stavby informovat. Renovací objektu byl zachráněn historicky cenný objekt a jeden z mála kostelů postavených v dobách komunistického režimu. O historii kostela, nových plánech i sporech, které jeho obnovu provázely (uvažovalo se i o demolici a stavbě bytového domu), jsem psal pro Českého bratra již dvakrát (5/2013, 3/2015).

Zcela chápu obtížnost rozhodování církve v dobách finanční transformace s ohledem na lukrativnost pozemku, kde se mohla investice

až stoprocentně zúročit vzhledem k výraznému nárůstu ceny bytů v Praze. Stavba bytového domu na vhodnějším pozemku by se církvi jistě vyplatila a ještě třeba může. Smysluplné projekty pro život církve dnes potřebujeme jako sůl, ne jen ukládat peníze do investičních fondů. ►

Nicméně církev se mohla vyhnout zbytečným konfliktům a o řadu let urychlit celý proces hledání nového využití objektu, pokud by se vzala v úvahu jeho architektonická hodnota. O objektu se nemuselo mluvit jen jako o investiční příležitosti, rozuměj o jeho demolici, a při budoucím využití pozemku se mohlo od počátku uvažovat o zakomponování kaple do nového projektu. Demolice kostela církvi, není to protimluv? To je naštěstí již minulost i příležitost k poučení a mezi křesťany i k vzájemnému odpuštění u stolu Páně. Situace tohoto objektu a ještě dalších staveb ve vlastnictví církve (krkonošské roubenky tzv. Kunzárný) mě již několikrát vedla k úvaze, zda církvi nechybí architektonicko-stavební komise, která by takové případy posuzovala komplexně. Obě stavby byly pro mne také impulzem pro psaní tohoto, dnes již skoro třicetidílného seriálu o církevních stavbách ČCE na stránkách Českého bratra, dostupného i na internetu.

Komunitní centrum a prostory pro ochranovskou Jednotu v „exilu“

Vraťme se zpět k Miličově kapli. Odborníky na architekturu je hodnocen především sakrální ráz průčelí, který, snad až na podobné věže Emauz, nemá v Praze obdoby. Loď kostela, připomínající toleranční evangelické „stodoly“ či jednoduchý rodinný dům, pak upozorňuje na evangelickou prostotu. Kostel by zřejmě směle mohl získat i sta-

tus kulturní památky, přesto, že jsou poválečné stavby často nedoceňovány. Jeho dřevěné dvojče stojí v Rožnově a další „bratr kostel“ v Chotiněvsi.

Plánována je i dostavba, ta ale na úřadech vážne po připomínkách sousedů, kterým dost věcí vadí (např. zastínění patrovou přístavbou, které ale neodporuje normám, nebo strach z možného ohrožení lokality s náboženským objektem teroristy). Nedovedu si představit, jak by reagovali na plán třípodlažního bytového domu uprostřed nízké zástavby rodinných domů.

V prostorech dostavby má vzniknout komunitní a pastorační centrum s bytem kazatele a zázemím pro sbor Ochránovského seniorátu, který od roku 2000 neměl vlastní prostory a po ztrátě budovy zaviněné sporem s „charismatickým“ křídlem Jednoty žil v „exilu“ (viz ČB 6/2014).

Přístavba k stávajícímu objektu bude stát asi šest a půl milionu korun, stejnou částku již sbor utratil za odkoupení a kompletní rekonstrukci nynější kaple. Rekonstrukci provedla malešická firma Monolit pod stavebním dozorem Tomáše Fendrycha, který potvrdil dobrou statiku objektu. Při rekonstrukci se zachoval původní ráz hlavního sálu, pouze se změnila barva podlahy (červená) a zadní stěny (zelená). Zelená je liturgická barva Jednoty. Já bych volil méně ostrý odstín, spíše šedozelený, třeba takový, jaký je navržen v České Lípě od Ondřeje Rady. Velmi pěkný je bílý kříž od Zdara Šorma, který sám vyrobil, i nové židle. Z profilu kříže je patrný motiv kalicha a na jeho rameni citát z textů Jana Miliče z Kroměříže. Z písmen pak jako by stéká do skrytého kalicha Ježíšova krev. S barvou kříže ladí i nový stůl Páně s emblémem Jednoty: Beránka. Stará kazatelna byla odstraněna, se svojí výškou není v malém prostoru potřebná. Na kruchtě pak jsou nainstalovány staronové varhany z původní budovy Jednoty. Zářící bílá fasáda a červené tašky i revitalizace celého pozemku zvou poutníka k zastavení, v noci pak všem na cestu svítí a k místu přitahuje tradiční ochranovská hvězda. Malešická pospolitost i členové Jednoty tak mají nový stánek; zázrak, jak o tom někteří hovoří, se stal skutečností.

Jan Kirschner

Zpívejte a hrajte Hospodinu

Historie zpěvu a muzicírování v Zelově

V poválečném Zelově, když se většina obyvatel odstěhovala do Československa, stal se evangelický kostel a církevní pěvecký kroužek útočištěm malé skupiny, která zůstala v zemi, jež jim nebyla příznivě nakloněna. Kantorem byl zvolen Emil Pospíšil (nar. 1883), varhaník a dirigent kostelního pěveckého sboru, který zároveň učil v nedělní škole a připravoval konfirmandy k přijetí do sboru. Po jeho smrti pokračoval v práci dirigenta Karel Pospíšil (nar. 1912).

Po něm dirigentské žezlo převzala Lída Smetanová, dcera Amálie a Juliána Stejskalových. Lída vede pěvecký sbor do dnešního dne. Zelovský sbor zpívá každou neděli při bohoslužbách, při svatbách a pohřbech.

Amálie Stejskalová byla člen pěveckého kruhu na Zelůvku a po druhé světové válce svůj čas a sílu věnovala i pěveckému sboru v Zelově. Dirigent pěveckého kroužku na Zelůvku před odchodem Čechů do své vlasti byl i Josef Kulhavý. V sborové knihovně v Teplé u Mariánských Lázní se nachází *Sbírka duchovních písní a chvalozpěvů*, kterou věnoval pěvecký kroužek dirigentu Jo-

sefu Kulhavému na Zelůvku. Byl to tehdy milý a důležitý dárek.

Ve stáří natočily Amálie Stejskalová a Olga Blaziusová amatérsky na magnetofonový pásek písně, které se v předválečném Zelově zpívaly. Vzpomínám, jak často v našem rodném domě zněla píseň: „Vše ti v obět dám, vše ti v obět dám, vše pro tebe, Spasiteli, vše pro tebe dám...“

sbírka duchovních písní

Po druhé světové válce se sbor zmenšil o 90 %. Většina obyvatel odjela do Československa, ve sboru chyběl kantor, kostelník i hrobník. Stře- ►

výlet pěveckého kroužku ze Zelova do Varšavy 1948

cha a věž kostela potřebovaly opravu, ve špatném stavu bylo oplocení sborového pozemku i hřbitova. Starším sboru byl po mnoho let také Julián Stejskal, v letech 1969–1979 kurátor a po roce 1980 čestný předseda.

V takto reformované rodině Amálie a Juliána Stejskalových vyrůstaly děti Jaroslav, Olga a Lída. Lída sebrala písně, které rád zpíval evangelický sbor v Zelově v posledních sedmdesáti letech. Nahrála je na magnetofonový pásek podle seznamu, který v rodném domě našla. Nahrávku mně dala,

Zelovské zvonky

byl to velký dárek. Není to profesionální nahrávka, ale pro historii zelovského sboru je důležitá. Jsou to písně vybrané ze zpěvníků Sbirka duchovních písní a chvalozpěvů, Harfa Sionská, Jásavý chvalozpěv, Zvonky a další.

Vzor dobré i poctivé práce, lásku k církvi evangelické a tradici Jednoty bratrské převzaly nejen děti, ale i vnuci a pravnuci. Olga i Lída věnují čas a své schopnosti práci v církevním pěveckém sboru. Anna, dcera Lídy, doprovází bohoslužby hrou na varhany a také vede hudební skupinu „Zelowskie Dzwonki“. Vnučky Beata, Renata a Ivona jsou Zelovským zvonkům oporou.

V současné době mají Zvonky tři věkové skupiny. Nejmladší skupinu vede Ivona, dcera Anny. Renata a ještě jedna žena mají na starosti skupinu scout Ranger, kterou vede ve sboru bratr farář Tomasz Pieczko. Zelovské zvonky se zúčastnily mnoha slavností nejen v Polsku, ale také v Čechách, Nizozemsku a Maďarsku. V roce 2015, při 600. výročí upálení mistra Jana Husa, obdržely Zelovské

zvonky Evropskou cenu za uměleckou a kulturní činnost. Dne 17. dubna 2017 měla skupina jubilejní koncert k 18. výročí svého založení. Sborové statistiky uvádějí, že během těchto let Zelovské zvonky uskutečnily 313 koncertů doma i v zahraničí.

Zakladatelem „Zelowskich Dzwonków“ byli Miroslav a Wiera Jelínkovi, faráři zelovského sboru. Po jejich odchodu do České republiky starost o hudební skupinu převzala Anna. Sestra farářka Wiera Jelínková po odchodu do Čech založila hudební skupinu „Zvonky dobré zprávy“ i v Ratiboři u Vsetína.

V obci Buczek, nedaleko Zelova, působil dechový orchestr, jehož kapelníkem byl Dvořák, původem z Čech. V roce 1906 zelovští založili také orchestr a dirigentem se stal právě kapelník Dvořák z Buczku. Hráli pak na pohřbech i při svatbách. Tak se jména slavných českých skladatelů, Smetany a Dvořáka, vyskytují v malé obci Zelov ve středním Polsku. V současné době působí v obci Buczek dechový orchestr a na flétnu hraje Ivona, dcera Anny.

Děti Olgy se věnují práci v zelovském evangelickém sboru. Syn Henryk je ordinovaný presbyter zelovského sboru a také člen Konzistoře církve evangelické reformované v Polsku. Jola, také dcera Olgy, je učitelka a ve sboru v Zelově se věnuje práci s dětmi.

Nesměle jsem se pokusil zachytit čtyři generace rodiny Amálie a Juliána Stejskalových, jak slouží evangelické reformované „parafii“ v Zelově. Přejme jim, aby jejich práce nesla k oslavě našeho Pána Ježíše Krista to nejlepší ovoce.

Jaroslav Stejskal, dlouholetý kurátor Evangelické reformované církve v Lodži (redakčně zkráceno)

SBOR TŘEBECHOVICE POD OREBEM

Životní jubileum Alžběty Hrochové

V neděli 19. listopadu jsme v našem sboru oslavili při bohoslužbě a pak v přátelském posezení na faře životní jubileum věrné členky našeho trebechovického sboru Alžběty Hrochové, které bylo rovných 100 let. Ani na velký dort, jak jsme původně plánovali, se všechny svíčky nevešly, tak zůstalo u symbolické stovky ve zkrácené podobě tří číslic.

Bětuška, jak ji zde všichni oslovují, se narodila ve Vídni; v Trebechovicích pod Orebem žije od

roku 1933. Byla a je pravidelnou návštěvnicí bohoslužeb a do nedávné doby i biblických hodin. Vždy ochotně pomáhala tam, kde bylo potřeba, dříve i se svým manželem Jaroslavem Hrochem, po ovdovění sama dál. Navštěvovala, koho bylo potřeba, chystala pohostění a nemůže zůstat nezmíněna ani její velká finanční obětavost zvláště při rekonstrukci fary. Svůj sbor má ráda a my ostatní si toho velmi vážíme. K významnému jubileu jí přejeme Boží ochranu a blízkost.

Vlasta Novotná a Vlasta Studenovská

SBOR V RATIBOŘI

První knihovnice v Ratiboři

Růžena Dvořáková, manželka faráře Čeňka Dvořáka a moje babička, se narodila 19. 12. 1877. Od jejího narození uplynulo 140 let. Na přelomu 19. a 20. století byly knihy pro venkovské obyvatelstvo přepychem, u Dvořáků na faře bylo však knih vždy dost.

Babička dostala nápad. V jedné z farních

místností, kde byla špajzka (dnes je tam klubovna, kde bývá každý týden nedělní škola), nechala udělat regály a ukládala tam knihy. Členové sboru si je mohli půjčovat. Tak vznikla první ratibořská knihovna, která se zasloužila o osvětu a rozkvět kultury na Valašsku.

Naděžda Zdeňka Dvořáková

GENERACE

Bratr Tomáš zemřel

Tomáš Ježek se netajil tím, že je evangelík. Narodil se v evangelické rodině v Plzni 15. 3. 1940 jako prostřední ze tří synů. Jeho otec, profesor na gymnáziu, pracoval v odboji

a v roce 1943 byl gestapem zatčen a těsně před koncem války popraven. Tomáš tedy vyrůstal bez tatínka, ale na svůj těžký začátek života si nikdy nestěžoval. Pro opuštěné děti však ►

měl vnímavé srdce a byl jeden ze zakladatelů Dětských vesniček SOS.

Rodina se po válce přestěhovala do Prahy a Tomáš po gymnáziu nastoupil na Vysokou školu ekonomickou, kde se seznámil také se svou budoucí ženou Věrou. Prožili spolu 53 let, vychovali dva syny. Tomáš byl velikou pomocí a oporou své ženě, která už léta trpí roztroušenou sklerózou.

Jako ekonom byl okouzlen dílem Friedricha von Hayeka, jehož knihy z velké části do češtiny přeložil. Zasluky za překlady si však přivlastnil jeho bývalý kamarád Václav Klaus, který za ně dostal mezinárodní ocenění. Snad i tento spor byl

důvodem, proč Václav Klaus později znemožnil Tomáši Ježkovi získat profesuru ekonomie.

Tomáš Ježek byl všestranný a otevřený člověk. Ač byl sečtělý evangelík, do sboru na Vinohradech ho přivedlo až pozvání dětí do nedělní školy a dospělých na biblickou hodinu. Výklad br. faráře Otřísala Ježkovy velmi zaujal a seznámení s dalšími členy sboru je postupně přivedlo k tomu, že se Bible stala jejich denní četbou a sbor měli velmi rádi. V posledních deseti letech jsem vždy o svátcích chodila na bohoslužby k Ježkovým domů. Zvali také svou rehabilitační sestřičku a další přátele, takže to bývalo pěkné ekumenické setkání. Bratr Tomáš byl vždy pozorným hostitelem, i když mu chůze působila bolesti.

V létě 2017, kvůli vážnému postižení nervů, ho bylo nutno hospitalizovat a poté přemístit do LDN v Litoměřicích; tam bydlí jeho syn s rodinou. V péči lékařů a rehabilitačních sester v léčebně pobýval společně s manželkou i její 96letou maminkou. O obě ženy se do léta Tomáš staral sám.

Tomáš Ježek zemřel ve středu 29. 11. 2017 ve věku 77 let. Zůstane nám v paměti jako radostný a otevřený člověk, který překonával strážně života ve víře, že Pán Bůh má své cesty, jak nastolí spravedlnost. A to, že se mu povedlo v České republice prosadit restituce, nesporně s jeho vírou ve spravedlnost souviselo.

Ester Čašková,

reprofoto HN Matej Slávik

Za sestrou Lydií Plevovou

Dobrá víla vyškovské kazatelské stanice

V sobotu 2. prosince jsme se v evangelické modlitebně v Prostějově rozloučili se zemřelou sestrou Lydií Plevovou, vdovou po evangelickém faráři. Narodila se 22. ledna 1915 v Podhořanech nad Vltavou (u Nelahozevsi) v baptistické rodině (její dědeček Jindřich Novotný byl kazatel a také její otec Fantišek Kolátor pracoval v církvi, mimo jiné jako spisovatel, jako

redaktor časopisu Chelčický a jako zakladatel dětského domova).

Lydie vystudovala farmacii a provdala se za Jaroslava Plevu. Měli tři syny – Jaroslava, Tomáše a Jana. Prošli spolu několik působišť: Hronov, Hlinsko, Velké Meziříčí a Krucemburk; jako důchodci pak odešli v r. 1977 do Vyškova, kde bratr Pleva v r. 1987 zemřel. Lydie se pilně

věnovala sborové práci, a to nakonec i v kazatelské stanici ve Vyškově. Ještě v posledních letech doprovázela při bohoslužbách zpěv hrou na harmonium.

Práce v lékárně jí nebyla umožněna, byla tedy zaměstnána ve farmaceutickém průmyslu. Psala jednak do farmaceutických časopisů, jednak při-

spívala do církevního tisku. Napsala také *Ságu rodu Kolátorů a Farské kvítí*. Její články bychom našli i v evangelických kalendářích. 24. listopadu 2017 zemřela ve věku 102 let v domově důchodců ve Vyškově. Na její život a její práci vděčně vzpomínáme.

členové sboru v Prostějově

OZNÁMENÍ

Sbor v Zádveřicích hledá kazatele

Farní sbor ČCE v Zádveřicích-Rakově hledá (z důvodu odchodu stávajícího kazatele do důchodu) kazatele na plný pracovní úvazek. Nástup možný od 1. 11. 2018. Bližší informace: kurátor L. Pastyřík, tel. 605905105, nebo farář M. Vavrečka, tel. 731626537. Na jednání se zájemci se těšíme.

Nabídka rekreace v Krkonoších

Pro skupiny a rodiny nabízíme celoročně chalupu „Muchomůrka“ ve Svobodě nad Úpou. Bližší informace u faráře Samuela Hejzlara, tel.: 603578108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

Pozvánka na ekumenický podvečer modliteb

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu s kázáním bratra Jaroslava Pechara, faráře ČCE v Praze-Braníku. Toto ekumenické setkání se uskuteční v úterý 16. ledna 2018 od 18 hodin (předpokládaný konec do 19 hodin) v přízemí kláštera Emauz, Praha 2, Vyšehradská 49.

JNe

Péče o stromy

Nabízím rizikové kácení stromů a ořezy za pomoci horolezeckých technik. Tel.: 725281406

Chatky na jihu zvou k rekreaci

www.Chatkynajihu.cz v CHKO Třeboňsko mají poslední volné termíny na léto 2018. Kapacita 70 míst, 4 350 Kč za čtyřlůžkovou chatku na týden. Volejte 604 55 13 05.

Hledáme faráře pro farní sbor v Benešově u Prahy

Farní sbor v Benešově u Prahy hledá faráře na plný úvazek. Ve sboru i v kazatelské stanici ve Vlašimi, vzdálené 20 km, se konají každý týden bohoslužby a biblické hodiny, eventuálně další sborové aktivity. Sbor spolupracuje s vlašimským střediskem Diakonie. Nabízíme farní byt se zahradou ve sborovém domě, vhodný i pro větší rodinu. Očekáváme aktivní přístup k práci s dospělými i dětmi, ekumenický záběr a ochotu pohybovat se po rozsáhlém regionu diaspory.

V případě zájmu se obraťte na kurátora sboru Jiřího Zavadila, tel.: 604618095, e-mail: zavadil@ufe.cz, nebo na místokurátora Tomáše Duška, tel.: 733202473, e-mail: t.dusek@seznam.cz.

Naším klientům

Co přinesla tradiční předvánoční benefice Diakonie

Diakonie Vsetín: 118 000 Kč na podporu domácího hospice Devětsil

Licitování 9. ročníku tradiční aukce se ujal stand up komik Dominik Heřman Lev, známý z pořadu Na stojáka. Aukční katalog nabídl díla významných českých umělců, ale i valašských kovářů, řezbářů, šperkařů, sklářů, keramiků a malířů. Svými výrobky obohatili aukci i děti a senioři, kteří využívají služeb vsetínské Diakonie. V mramorovém sále vsetínského zámku se ovšem dražila též 34letá slivovice. Výtěžek podpoří Domácí hospic Devětsil, který vsetínská Diakonie provozuje již rok. Služba je určena rodinným příslušníkům, kteří se chtějí doma starat o nemocného v závěru jeho života. Hospicový tým je pečujícím k dispozici sedm dní v týdnu 24 hodin denně. Stát domácí hospicovou péči zatím systémově nepodporuje. Peněžní prostředky od dárců a nadací jsou tedy nezbytné.

Diakonie Rolnička: 134 200 Kč na mikrobus pro dopravu klientů

V listopadu obsadila soběslavská Diakonie Rolnička pražské Divadlo Kampa. Začalo se spektakulárním představením: rolničkovskou verzí slavného *Limonádového Joea*. Rolí se zhostili starší žáci speciálních škol Rolničky. Šlo o premiéru, takže hercům se občas klepal hlas a třásla kolena. Dlouhotrvající potlesk diváků nakonec ale potvrdil, že představení bylo vynikající. Vedení samotné dražby se jako každý rok ujal herec

a improvizátor Jaroslav Dušek. Celkový výtěžek benefice, do kterého se započítal i prodej výrobků z dílen Rolničky přímo na místě, byl nejlepší za deset let. Peníze pomůžou při plánovaném nákupu nového mikrobusu. Při svozu klientů do střediska a zpět domů mikrobusy Rolničky denně najedou více než 900 km. Dopravní služba je zásadní, zajišťuje dostupnost služeb Rolničky i klientům ze vzdálených míst.

Diakonie Brno: 200 000 Kč na bezbariérový vůz pro chráněné bydlení Letovice

VI. bienále pro Diakonii Brno probíhalo čtyři listopadové dny v brněnském Blahoslavově domě a propojilo obrovské množství lidí. Dvacet čtyři

autorů věnovalo svá umělecká díla na dobročinnou aukci a prodejní výstavu. Patnáct moravských vinařství dodalo víno do benefičního koštu. Pražírna kávy Doubleshot obětovala čas i materiál pro kávovou seanci. Hudebníci koncertovali zadarmo. Celou událost zajišťovalo pět desítek dobrovolníků. Výtěžek představuje významný příspěvek pro pořízení bezbariérového vozu, který poslouží klientům pobočky brněnské Diakonie v Letovicích. Jsou to převážně lidé s lehkým a středním mentálním nebo kombinovaným postižením.

Diakonie Betlém: 391 000 Kč na vybudování nového domova pro lidi s postižením

Dobrý základ nového domova pro dospělé s tělesným postižením položili dražitelé v dobročinné aukci v kloboucké sokolovně v polovině listopadu. Dražilo se 54 exponátů: výrobky klientů Betléma, skvělá vína od moravských vinařů, hustopečská mandlovice a obrazy regionálních umělců. Dražby se účastnilo 29 dražitelů, z nichž v napínavém soupeření pod taktovkou licitátora pana Miroslava Strouhala nakonec 25 uspělo. Cílem večera bylo získat finanční podporu na vybudování nového

domova Betlém (viz foto) v Kloboukách u Brna, který Diakonie plánuje postavit v blízkosti Betléma nynějšího. V novém domově budou dvě domácnosti po šesti obyvatelích, z nichž každá bude ještě disponovat malou garsonkou pro odlehčovací službu. Pokud vše dobře dopadne a projekt získá ještě finanční podporu ve formě dotací EU, stěhovat do nového by se mohli klienti v roce 2020–21.

Litoměřice: 1 000 150 Kč na rekonstrukci chráněných dílen a bydlení klientů

Fantastický milionový výsledek přinesla 23. aukce v Litoměřicích. Královna večera, herečka Chantal Poullain, dovedla pro věc nadchnout přes 30 dražitelů. Vedle uměleckých děl renomovaných autorů se bojovalo například o žízalí čaj, plastickou sochu v životní velikosti i textilní a keramické výrobky z dílen Diakonie Litoměřice. Získané finance jsou určeny na rekonstrukci a nové prostory chráněných dílen a bydlení klientů litoměřické Diakonie.

Adam Šůra

ROZHOVOR S ODCHÁZEJÍCÍM VEDOUČÍM KALICHA MICHALEM PLZÁKEM

Místo setkávání

Literární svět mi byl vždycky blízky

Michal Plzák, evangelický farář, je pro nás nerozlučně spjat s vydavatelstvím Kalich v Jungmannově ulici v Praze, v těsném sousedství ústředí ČCE. Jako farář působil nejprve v Klášteře nad Dědinou, potom pět let v Praze na Jarově. Šéfredaktorem, jednatelem a ředitelem vydavatelství a knihkupectví Kalich se stal v roce 2002. A na konci roku 2017 v této funkci rád skončil. S bývalou ženou Elen, rovněž farářkou ČCE, mají tři děti, Mikoláše, Sáru a nejmladšího Františka, který nyní v Kalichu pracuje také.

Myslím, že když se v ČCE řekne slovo Kalich, jasná většina si vybaví tvé jméno. Kolik už je to let, co tady působíš?

Nastoupil jsem v roce 2002, je to teď 15 let. Pro Kalich jsem napsal pár posudků už jako student-bohoslovec v 80. letech, pak i jako farář. Nabídku práce jsem od Kalicha dostal v roce 1997, šlo spíš o menší výpomoc v době, kdy jsem se stal farářem na Jarově. A o pět let později, když se Ema Suchá rozhodla v redakci skončit, jsem tam začal naplno.

Kdo je Ema Suchá?

Má předchůdkyně, dlouholetá redaktorka a posléze ředitelka a jednatelka Kalicha po Ludku Brožovi. Na teologické fakultě nás učila stylistiku. Jednou jsme měli za úkol napsat nějakou recenzi a Emu možná zaujal můj text o *Denících Jiřího Ortena*, ač ta kniha vyšla už koncem

padesátých let. Poznala, že je mi literární svět blízky, že má ve mně spojence a po nějaké době mi práci v Kalichu nabídla – v roce 1990 jsem se stal členem redakční rady, tak začala těsnější spolupráce.

Co všechno jsi dělal předtím?

Po absolvování gymnázia na Sladkovského náměstí v Praze jsem byl přijat na Vysokou školu ekonomickou, obor ekonomická statistika; z třiceti studentů byli v našem v kruhu jen dva, co to opravdu chtěli studovat, my ostatní jsme byli samí posbíraní zoufalci, přijatí na odvolání. Po dvou letech jsem skončil, jinak bych se zbláznil. Šel jsem na jeden rok pracovat do skladu Československého spisovatele, tehdy hned vedle kostela u Martina ve zdi; byl to čas všelijakých hodně intenzivních literárně-hudebních aktivit a přátelství. A v roce 1984 jsem začal studovat teologii. Na fakultě jsem zůstal déle, studoval jsem v Cambridge a v Londýně a půl roku jsem spolu s dalšími dostal navíc díky stávkovým a dalším aktivitám po listopadu 1989.

A po studiu?

Na katedře systematické teologie u Jana Štefana jsem jako asistent krátce učil angličtinu. Pak jsem odešel na první farářské místo do Klášteřa nad Dědinou (1991–1997). V Kalichu jsem začal pracovat na malý úvazek v roce 1997, to už jsem byl farářem v Praze na Jarově. Časem ovšem začalo být jasné, že obojí dál dělat nepůjde, ve sboru tedy začala pracovat naplno Elen a já odešel do Kalicha definitivně.

Ten konec farářování byl nakonec docela radikální. Jak se na to sám díváš?

S pár kolegy faráři jsme občas mluvili o tom, že faráři nemají obvyklé starosti takzvané obyčejných lidí, kteří si na všechno musí vydělat. Tak jsem tehdy dosti akademicky a idealisticky horoval pro to, aby si farář po několika letech služby „odskočil“ do civilního zaměstnání, aby viděl, co formuje mentalitu těch „normálních“ vydělávajících. Tohle jsem tedy pro sebe bral jako určitou omluvu. Nehledě na to, že Kalich s církví úzce souvisí, krok úplně jinam to tedy nebyl.

Říkáš „odskočit si“, ale přitom už je to napořád, ne?

Asi ano, a musím přiznat, že se mi vlastně ulevilo. Nikdy jsem toho nelitoval. Já jsem se v té farářské roli necítil úplně dobře. Farář musí u všeho být, mít na všechno názor, na požádání se pomodlí, zorganizuje zájezd... Zatímco já bych byl nejradši zalezlý někde v koutě a pozoroval to dění vskrytu a všemu nechal volný průběh. Což ale neznamena, že by mě leccos netěšilo, rád jsem měl třeba práci s mládeží a vážil jsem si poctivosti a odvahy některých lidí ze sboru vírou neokázale žít. Odchod ze sboru byl pro mě ale určitě snazší, když jsem svou práci mohl předat Elen, které jsem důvěřoval.

V čem tedy spočívá práce ředitele a šéfredaktora Kalicha?

Vymyslet tituly, které budeme vydávat. Hlídat, aby knihy byly udělány dobře, aby na to všechno byly peníze a aby bylo na platy. Zajišťovat provoz. Ručit za společnost svým majetkem. Musím přiznat, že jsem k tomu přistupoval dost lehkomyslně, možná naivně. Nějak jsem tu celou váhu nebral moc na vědomí: „Prostě budeme dělat knížky.“ Platy podprůměrné, i prodavači v knihkupectví měli peníze opravdu ubohé, všichni jsme to dělali z nadšení pro věc. Navíc to krásné místo – Jungmannova 9, kdo by si nepřál tam pobývat a přitom se podílet na věcech, které ho baví. Musím ale zdůraznit, že Ema Suchá mi byla velkou pomocí, zůstala v Kalichu jako redaktorka

dalších deset let. První roky jsme dělali třeba 25 titulů ročně, v té době jsme v redakci byli čtyři. Pro srovnání – loni jsem tam byl už sám a knih jsem vydal asi osm.

Co tu změnu způsobilo?

V roce 2008 nastala světová finanční krize. Kniha je zbytečné zboží, lidé knížky přestali kupovat, hotové peníze nebyly, náklady na výrobu vzrostly. Počet vyrobených výtisků klesá, knihy se proto zdraží – a už to jede... Redukuje se počet úvazků, tím pádem není tolik inspirace a energie, každého osla umoří stokrát nic, když je na to sám.

Měl jsi jako nový šéf Kalicha nějaké ambice?

Chtěl jsem, aby se Kalich profiloval jako dobré, „normální“ malé nakladatelství, které vydává kvalitní literaturu bez přívlastků. Tak to zavedla už Ema. Nechtěl jsem slyšet – „vy máte peníze od církve a děláte spíš tu ideologickou literaturu“ (peníze od církve jsme žádné neměli). Chtěl jsem, aby nás jiní nakladatelé vnímali a respektovali jako kolegy. Aby lidé, s kterými spolupracujeme (grafik, překladatel, redaktor, editor atd.), nebyli dobří jen profesionálně, aby tam byla i lidská a názorová blízkost. A to se myslím podařilo. ►

Část vaší produkce je tedy tak říkajíc nenáboženská...

Protože tu náboženskou si ti naši evangelíci moc nekupují. Bohužel jsem seznal, že tradované rčení – evangelíci jsou elita, písmáci, co čtou – je mýtus, knížku si nekoupí; nebo jen hrstka.

Přece jen bych ale věřila, že ve srovnání s většinou je mezi evangelíky těch, kteří čtou, víc.

Ti čtoucí jsou minorita v minoritě. Když vydáme něco, co má přesah mimo církev, třeba Jiřinu Šiklovou, prodá se přes 10 tisíc kusů. Zatímco například solidní knížku o výseku dějin pro evangelíky nějak zajímavém nebo třeba Tillichova kázání, která by u nás měla rezonovat, vydám v nákladu tisíc kusů – a prodám polovinu. A jiný indikátor, nepřímý: knížek, které jsou pro evangelíky zajímavé, prodáme v celorepublikové distribuci mnohem víc než u nás, kde přitom „naši“ mají 20 % slevu.

Určitě by se ale našly i pozitivní příklady, ne?

Jasně, nechci kňourat ani vyčítat. Před lety bylo například občas slyšet, že je třeba znovu vydat *Sešli světlo své*, dobrou, starou knížku modliteb, která se za bolševika dotiskovala venku. Já jsem měl přitom ale pocit, že by to chtělo něco současného, a tak pro nás Honza Jun s Rut Kučerovou připravili novou knížku modliteb, o kterou je velký zájem dodnes, takže teď bychom se samozřejmě mohli bavit i o tom, nakolik děláme knížky, které evangelíci opravdu chtějí a potřebují.

Co považuješ za svůj velký počín?

To by určitě bylo bilingvní vydání textů Boba Dylana z roku 2005. Spousta lidí mi nevěřila, že se to vyplatí, náklady na výrobu byly obrovské, a pak se to prodalo za několik měsíců, za rok jsme dělali dotisk a ten je zase pryč. Dnes by za to lidi dali tisíce v antikvariátech, kdyby se to tam objevilo.

A kolik peněz ta kniha stála?

888 korun. Když jsem ji začal připravovat, volal mi Milan Gelnar, ředitel nakladatelství Argo, jestli jsem se nezbláznil a kdo že si to tady asi koupí. A bylo to fakt břemeno. Dylanovy texty! Přeložit, zredigovat, vkusně vypravit po stránce grafické... Ale podařilo se to a ještě k tomu knihu přivezli z tiskárny den předtím, než tady měl Dylan na podzim 2005 koncert.

Mohl bys tedy říct, proč vlastně v té funkci šéfa končíš?

Jsem tu moc dlouho a jsem unaven. Chybí mi už nadšení, pořádné nápady. A pak ty starosti o peníze... Kalich prostě potřebuje nového náčelníka. Ale s Alešem Palánem, novým šéfem, bych tu rád jako redaktor ještě nějakou dobu zůstal, on má nápadů spoustu a umí spolupracovat, lidsky si dobře vyhovíme.

Máš nějakou představu, co budeš dělat, až v Kalichu skončíš úplně?

Už desátý rok učím v institutu CERGE-EI (Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium), přednáším studentům z Ameriky i z Evropy o pochopení holokaustu. Ta komunikace s mladými mě nesmírně těší, k tomu to neustálé bádání a přemýšlení – tak u toho asi zůstanu.

Co tě v Kalichu bavilo nejvíc?

Těžko s určitostí jmenovat nějaké „nej“. Většina z těch titulů byla pro mne událostí. Třeba rozhovory. Nakonec jsme jich připravili celou „řadu“ – začalo to Svátou Karáskem, pak Miloš Rejchrt a další. Krásná práce. Vždycky to byl tak rok intenzivního kontaktu. Ale i tímhle můžu doložit ten svůj dojem o evangelických čtenářích – Sváti se prodalo nějakých 10 000 exemplářů, včetně dotisku, mělo to velký ohlas i mimo církev. Miloše jsme vydali 2000 kusů, a jestli se prodala polovina? Evangelík se z té knížky mohl nejen dozvědět o neznámé historii církve, ale taky pocítit, jak Rejchrt svěže a neotřele myslí – je to zábavné, fundované, dialogické – a opomíjené.

V čem je Kalich výjimečný?

Na to by měl odpovědět někdo jiný, kdo může srovnávat. Já bych si vypůjčil odpověď, s níž se najisto ztotožňuji nejen já, ale i mí kolegové v Kalichu. Nedávno jsem četl trsy rukopisných vzpomínek Jana Mazla, který byl v Kalichu dlouholetý vedoucí, a on píše, jak byl Kalich vždy místem setkávání. I když se měnil režim, tuhle funkci si pořád zachovával. Za protektorátu to bylo konspirační místo, letáky se tam schovávaly v trezoru. Vojta Beneš, bratr prezidenta, sociální demokrat, si tam chodil po válce zatelefonovat, protože doma ho odposlouchávali... Přemýšlel jsem o tom udělat z těch pamětí malou knížečku. Je to hezky psané, s lehkostí a určitým šibalstvím.

A ještě něco, z čeho mám trochu strach: občas zaslechnu hlasy, jestli by nebylo lepší prodeju „pustit“. Hrozná představa! Měli bychom si vážit toho, že to místo, kde se lidé potkají nejen nad knížkou, tu pořád je. Kdoví, jaká bude politická situace, možná zase bude potřeba přechovávat letáky, potkávat se s hrstkou stejně naladěných lidí... Internet i jako obchodní komunikátor je zabiják lidského světa a vzájemnosti. A malá nezávislá knihkupectví zanikají. Seidl ve Štěpánské, Fischer v Kaprovice, Karmelitáni v Jindřišské, teď skončila Brána v Ječné. V centru jsme už jen my a bývalý Torst, nyní Ostrov. Když k nám někdo

přijde pro nějaký obskurní titul, my jej objednáme, knížku seženeme nebo poradíme alternativní útěchu. V Luxoru se na něho vykašlou, oni to ani nenajdou! Když si někdo objedná knížku od Vyšehradu, ti nemají žádnou výdejnu, všechno to jde přes nás. Prostě to místo tady funguje.

S farářskou prací jsi tedy skončil. Kážeš někdy ještě?

Dříve občas ano, dnes už vůbec. Po odchodu ze služby jsem zjistil, že mi život ve sboru nechybí. Ale teď se občas začínám v neděli plaše vracet, uvědomuji si, že to společenství potřebuju. Jistě že v církvi nemají všichni stejné názory, ale jsou v něčem podstatném sjednoceni, i to hádání má hranice a obzor. Poměry v české společnosti člověka vyloženě vedou k tomu, aby si takové společenství našel, a zůstal tak při zdravém rozumu a nezačal ho likvidovat strach. A vážím si toho, že naše evangelické společenství produkuje výrazné, inspirující, občas vpravdě hrdinské osobnosti. Evangelictví je totiž opravdu zvláštní kategorie – oživování biblických příběhů v kombinaci s kritickým myšlením a občanskou odpovědností – to je identita, kterou tady nikdo jiný nemá. Tak ještě aby se její příslušníci vrátili k tomu čtení.

Jana Plíšková

RECENZE

Deník Anne Frankové jako komiks

Třináctiletá dívka píše o holokaustu s humorem, sněním i moudrostí

Deník Anne Frankové vyšel od konce války mockrát a ve spoustě zemí. Díky zápiskům třináctileté dívky se o nacismu a holokaustu dozvědělo patrně více lidí než prostřednictvím kterékoli jiné dobové postavy.

V novém vydání leží nyní na pultech *Deník Anny Frankové* v podobě komiksu. Autor předlohy Ari Folman k tomu říká: „Když jsem si

Annin deník znovu přečetl – jako otec dospívajících dětí – zasáhl mě a okouzli: nešlo mi do hlavy, že se třináctiletá dívka dokázala dívat na okolní svět tak zralým, lyrickým a poetickým pohledem a své postřehy převádět do tak výstižných a přemýšlivých záznamů, překypujících soucitem i ironií.“ Deníkové záznamy převedl kreslíř David Polonsky do obrázků velmi ►

citlivě. Anne dostává k narozeninám zápisník a rozhodne se psát si deník. Vytvoří fiktivní kamarádku Kitty a jí se svěřuje se všemi radostmi, starostmi i obavami. Komiks popisuje nejprve

život dívky, kterou spolužáci obletují, pak se dostává k postupně se zhoršujícím podmínkám Židů obecně a rodiny Frankových zvláště. Vy-kresleno je, jak Anne neustále porovnává vlastní nedokonalost s vzornou sestrou Margot nebo jak se zamiluje. Rodina žije v úkrytu, o kterém

ví jen pár lidí, poslouchá s obavami Londýn, řeší strasti s nedostatkem jídla i hygieny, konflikty mezi osobami v úkrytu i bolení zubů. A Anne formou dopisů Kitty vše popisuje s humorem

a nadsázkou. Pasáže, v nichž je sklíčená nebo zoufalá, jsou zobrazeny jako fantastické scény nebo sny. Komiksové zpracování se snaží nalézt rovnováhu mezi originálem a požadavky obrazového ztvárnění. Daří se v něm zachovat Anninu osobnost, její intelekt, humor a mimořádnou pozorovací schopnost. Poslední zápis je z 1. srpna 1944.

Anne Franková (12. 6. 1928 – únor 1945) uprchla s rodiči a starší sestrou Margot v roce 1933 z nacistického Německa do Amsterdamu. Od července 1942 se zde rodina skrývala v zadní části domu, který byl součástí otcovy firmy. Od

12. června 1942 až do prozrazení úkrytu v srpnu 1944 si Anne psala deník. Po zatčení byla rodina deportována do koncentračních táborů v Německu a Polsku, přežil jen otec. Anne zemřela v Bergen-Belsenu. Po válce Annin otec deník vydal; byl přeložen do mnoha jazyků, zdramatizován a vydán nyní jako komiks.

Daniela Ženatá

*Přečtěte si také původní Deník (Triáda 2014)
a životopis Anne Franková od Matthiase Heyla
(Triáda 2014).*

*Adaptace předlohy Ari Folman, Ilustrace David
Polonsky: Deník Anne Frankové. Triáda,
Praha 2017.*

Století. Stává se, že se stovky dožije člověk, ale čas-
těji se stává, že se jí dožije instituce. V očích jed-
notlivce dlouhá doba, zato v kosmické perspektivě to vše
znamená pramálo. Přitom je zvláštní, jak si Hospodin
tohoto pramála cení. Ale nedivím se mu jako autorovi...
Ještě tak aby si lidé podle Božího vzoru dokázali cenit
sebe i druhých, a to hrdě, ne lokajsky...

Století. To také znamená, že od nedávno již
vzpomínané reformace nás dělí výrazně větší časové
rozmezí než od vzniku ČCE. Při takových ohlédnutích
bývá zvykem poukazovat na dobová svědectví, hledat
tehdejší úspěchy a pořádat slavnosti. Proč se ale po
dějinách ohlížet?

Dějiny mají prý sloužit poučení. Co když ale měl
pravdu Hegel, když říkal, že „zkušenost a dějiny učí (...),
že se národy a vlády nikdy něčím z dějin nepoučily“?
Anebo kdo se odváží si vzít poučení z církevního stole-
tí? Jaké poučení? Ve směřování k novým úspěchům?
K jakým? Anebo z jiné stránky vzato: má-li se slavit stole-
tí ČCE v závěsu za různými reformačními výročími –
v čem se reformace zazrcadlila během poslední stovky
let? Dosáhli jsme vyšší úrovně víry? Anebo jsou někde
alespoň nějací Husovi a Lutherovi duchovní prapoto-
ci? Stalo se něco, čím by ČCE jako taková na reformaci
odpověděla nejen pouhou vzpomínkou, která zítra
zlehka zase odezní? Ptám se takto bez zavilé výčitky,
jen hledám odpovědi: Co nového vnesla do světa? Jaké
světlo nesla před lidmi? Byla například mocnou oporou
v dobách čtyřicetiletého bolševí(sti)ckého režimu? A co
vyniklo pak, v dějinách posledního, za svobodné pova-
žovaného čtvrtstoletí? Nebylo to především podepsání
smlouvy se státem podle Zákona o majetkovém vyrov-
nání s církvemi a náboženskými společnostmi? Anebo
se přece jen stalo něco významnějšího? Odvážíme se
slavit výročí otázkami?

K čemu vlastně je dobré slavení? Abychom se po-
měli? Anebo co se nechat vzpomínkami na reformační
tradice povzbudit k reformě církve? Kdo na to pomyslí?
Nebylo by to bláhové pomýšlení? K čemu ovšem by bylo
slavení, kdybychom nevěděli, k čemu má vést? Proč si
připomínáním minulého dění za stávající situace nějak
neotvírat pohled do záležitostí nastávajících? Tak to
třeba dělali bibliční proroci, kteří lidem ukazovali, jaká

budoucnost se jim otvírá. Otázka ovšem je, jak to dělat
bez proroků...

Samozřejmě že je zapotřebí zkoumat minulost,
abychom si připravili tázání, kam kráčet. Zkoumat
minulost vzhledem k současnosti... Zájem o to zdá se
mi však stále víc slábnoucí... A církev dávno vypadá, že
se nachází ve výrazně horší kondici než před stoletím.
Hodí se proto radostně slavit? Ale také se zdá, že se tato
horší kondice nanejvýš nesnadno popisuje. Do úmoru
se mluví o úbytku členů – jako by to bylo hlavní, ne-li
jediné hledisko. Ano, úbytek nastal značný, zejména
v 70. letech minulého století. Co ale s tím? Zdá se mi,
že hledisko kvantity je matoucí.

Tak tedy jinak: Dokáže církev dobře nakládat
s Božím zbožím? Alespoň stručně a jasně – vzhledem
k evangeliu si troufáme říci, že církev má být generáto-
rem lásky. Sám však odůvodněně pochybuji, že v tomto
smyslu funguje alespoň dostatečně, protože jinak by
její působení bylo – spontánně!, ne podle předpisů –
zřejmější. Jedná se totiž o základní kvalitu křesťanské
existence. Ale jak ji měřit? Právě že měřením získáme
jen určité počty, a mnozí se pletou v tom, že měřit chtějí
kvality. Sám si proto netroufám něčí lásku poměřovat.
A jen proto, že jsem se pojem lásky alespoň provizorně
pokusil vyložit v jedné své knížce, odvažuji se otázku na
realitu křesťanské lásky vznést. A ke zdůvodnění mého
tázání mi stačí, že Ješua Nazaretský se právě svým po-
selstvím o lásce stal nejdůležitější postavou lidských
dějin. Křesťanské úspěchy mají mít tento vzor. Nakonec
za věcně oprávněně to považují i vzhledem k výročí. Cítí-
li se být ČCE dědičkou dějin Jednoty bratrské, pak se
zcela samovolně nabízí požadavek sledovat „tři věci
podstatné“. Myšlenková veteš?

A co je vlastně církev jako veličina slavící výročí?
Odvažme se pokorně vznést otázku, zda kromě toho či
onoho prospěšného počínu nedělává také Kristu Pánu
ostudu. A kromě toho zvědavě projdeme pražskou Jung-
mannovou ulicí a podívejme se u domu, v němž se na-
chází církevní ústředí – kde asi může být hlava církve?
Víme-li však o ní i při zjevném paradoxu a s vědomím,
že Kristus-hlava se nedá k žádnému místu přikurtovat,
nemusíme se díky dárci víry do svých věčných pochyb
přímo propadat a tonout v nich. Církevní institu- ►

ce jsou jen servisní organizace (což si svým způsobem kdysi uvědomovali i myslitelé Jednoty bratrské), zato Kristovo tělo je duchovní tělo, veličina, jež spočívá v závislosti na „hlavě“. Ústa na této hlavě nás oslovují a ji hlavně se sluší oslavovat. Co je Kristovo tělo, na to se začneme znovu ptát, abychom je uváděli do praxe.

Přesto oslavu stovky berme také za potěšení pro starou dámu, jež se pohybuje s velkou námahou. A buď už útěchou, že toto poslední slovo, jež mi bylo uloženo sepsat, je nanejvýš prozatímním, když to nejposlednější slovo teprve přijde, a odjinud.

Jiří Hoblík

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Romana Čunderlíková,
Gabriela Fraňková Malinová, Jiří
Hoblík, Jan Kirschner, Ondřej
Kolář, Tomáš Pavelka, Lenka
Ridzoňová, Adéla Rozbořilová,
Adam Šůra, Jana Vondrová

NA OBÁLCE

Kresba Petra Fischerová

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

únorového čísla je 21. 1. 2018

DISTRIBUCE PRO ZRAKOVÉ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306, e-mail:
szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.í.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 25 Kč,
předplatné 290 Kč, do zahraničí
790 Kč.
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje (i do
zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

Cyklus témat pro rok 2018 bude zaměřen na sté výročí založení Českobratrské církve evangelické. Číslo 2/2018 bude mít název „Mládí v církvi“.

ISSN 1211-6793

OVLÁDÁNÍ POČÍTAČE POHYBEM OČÍ

TABLETY PRO DĚTI OD HER KE KOMUNIKACI

DIGI KLUB PRO SENIORY

PŮJČOVNA POMŮCEK A PORADENSTVÍ

POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

Sociální aktivizační služba
Lifetool
Prokopova 4/216
Praha 3 - Žižkov

tel: +420 776 264 536
email: lifetool@diakonie.cz
web: www.lifetool.cz

ČESKÝ ROZHLAS VYSÍLÁ...

VERTIKÁLA

neděle 8:00, Český rozhlas Plus

Magazín aktualit a diskuse s hosty z různých oborů

NEDĚLNÍ HOVORY

neděle 22:00, Český rozhlas Plus

Neformálně navazují na Doteky víry (vysíláno již v roce 2014)

MEZI NEBEM A ZEMÍ

sobota 09:00, všechny regionální stanice Českého rozhlasu

Magazín o víře a spiritualitě (reportáže, rozhovory, pozvánky)

SPIRITUÁLA

neděle 8:00, Vltava

Prostor pro duchovní úvahy

BOHOSLUŽBY

neděle 9:00, Vltava

Primé přenosy bohoslužeb z různých míst celé ČR

HERGOT!

neděle 18:00, Radio Wave

Neotřelý pohled na duchovní záležitosti v souvislosti s děním světským